

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU
AKTUALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY
WODZISŁAW
NA LATA 2013 – 2017
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2018 – 2021**

Wodzisław 2013

I. Wprowadzenie.....	4
II. Metodyka sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko oraz jej zakres.....	5
III. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław... i o powiązaniach z innymi dokumentami.....	7
IV. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Wodzisław oraz ich potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	28
1. Geologia i geomorfologia.....	28
1.1. Surowce mineralne.....	29
1.1.1. Piaski.....	29
1.1.2. Gliny.....	30
1.1.3. Torfy.....	30
2. Gleby.....	30
3. Warunki wodne.....	33
3.1. Wody powierzchniowe.....	33
3.2. Wody podziemne.....	34
3.3. Melioracje wodne i obiekty małej retencji.....	36
4. Zasoby przyrodnicze.....	36
4.1. Lasy.....	36
7. Obszary i obiekty przyrodnicze chronione prawem, obiekty zabytkowe.....	38
V. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU.....	43
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	46
5.1. Zanieczyszczenie powietrza.....	46
5.2. Zanieczyszczenie wód.....	48
5.4 Zanieczyszczenia gleb.....	50
5.5. Surowce mineralne.....	52
5.6. Klimat akustyczny.....	52
5.6.1. Hałas.....	52
5.6.2. Wibracje.....	53
5.7. Przekształcenia siedlisk.....	54
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ OBSZARY NATURA 2000, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE.....	55
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, glebę, krajobraz.....	56
6.2. Oddziaływanie na gatunki fauny, flory i siedliska.....	56
6.3. Oddziaływanie na ludzi i dobra materialne.....	57

6.4. Oddziaływanie na obszary i obiekty podlegające ochrony przyrody	58
6.5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	63
6. Wpływ na powietrze atmosferyczne	65
6.2. Wpływ na klimat akustyczny.	67
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000 MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	68
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W GMINNYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	70
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROGRAMU.....	70
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA	73
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	75
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	75

I. Wprowadzenie

Bezpośrednią podstawą obligującą do wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021 (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Ustawa w art. 46 ust. 2, nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planów i programów. Prognoza... została opracowana w ramach procedury przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania projektu Aktualizacji Programu... przeprowadzanej przez Wójta gminy Wodzisław i stanowi jeden z jej elementów.

Zadaniem Prognozy... jest wspieranie procesów decyzyjnych oraz procedur konsultacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021 (zwanej w dalszej części opracowania Aktualizacją Programu). Obok analiz potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją Aktualizacji Programu..., Prognoza... formułuje zalecenia mające na celu ich ograniczenie bądź zapobieżenie im.

Wójt Gminy Wodzisław wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu.

Zakres prognozy został określony zgodnie z wymogami prawa, tj. art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Kierując się powyższym w Prognozie... zawarto:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy; propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- opis analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem; istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

II. Metodyka sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko oraz jej zakres

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021 opracowano zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Dokument sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na dostępnych informacjach stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Do oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych celów na kolejne komponenty środowiska wykorzystano uproszczoną i dostosowaną do potrzeb niniejszego dokumentu analizę macierzową. Oparto ją na opisanym graficznie dwubiegunowym podziale oddziaływań - oddziaływania pozytywne i oddziaływania negatywne - przy czym każdemu z nich przypisano 4 potencjalne warianty wpływu uwarunkowane: czasem jego trwania (oddziaływania krótkoterminowe i oddziaływania długoterminowe) i stopniem korelacji z ocenianym parametrem środowiska (oddziaływania bezpośrednie i oddziaływania pośrednie).

Zakres Prognozy...ustalony został na podstawie stanowiska:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach zawartego w piśmie Nr WPN-II.411.9.2013.AŁ1 z dnia 4 lipca 2013 r. uzgadniającego zakres przedstawiony we wniosku Wójta Gminy Wodzisław znak OŚ.R.611.1.4.13 z dnia 20.06.2013 r,
- Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zawartego w piśmie SEV.9022.5.54.2013 z dnia 10 lipca 2013 r. uzgadniającego zakres przedstawiony we wniosku Wójta Gminy Wodzisław znak OŚ.R.611.1.4.13 z dnia 20.06.2013 r,

Niniejszymi pismami ustalono następujący zakres Prognozy...:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektu Aktualizacji Programu... oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- Określenie, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu Aktualizacji Programu...;
- Określenie, analizę i ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- Określenie, analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu Aktualizacji Programu..., w szczególności dotyczących obszarów chronionych;
- Analizę i ocenę celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy

środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu Aktualizacji Programu...;

- Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji dokumentu, w tym informacje na temat możliwości oddziaływania transgranicznego;
- Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy;
- Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektu Aktualizacji Programu... oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wyraził opinię, że Prognoza... powinna zawierać elementy wymienione w art. 51. ust.2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) w stopniu umożliwiającym ocenę wpływu zapisów przedmiotowego dokumentu na zdrowie ludzi.

W związku z powyższym w niniejszej Prognozie... przeanalizowano stan aktualny środowiska na obszarze gminy Wodzisław oraz wskazano najważniejsze problemy w tym zakresie. Przedstawiono również wpływ realizacji projektowanych działań na poszczególne komponenty środowiska, a także określono skutki zaniechania realizacji celów i zadań określonych w projekcie Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław... Ponadto przedstawiono działania, jakie należy podjąć aby ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji poszczególnych zadań wytyczonych w Aktualizacji Programu...

Jednym z etapów prac było wskazanie wzajemnych zależności występujących pomiędzy projektem Aktualizacji Programu... a dokumentami nadrzędnymi lub równorzędnymi i sporządzonymi w odniesieniu do nich prognozami oddziaływania na środowisko.

Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty będące materiałem źródłowym dla projektu Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 - 2017z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021.

III. Informacja o zawartości, głównych celach projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław... i o powiązaniach z innymi dokumentami.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 - 2017z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021 Jest jednocześnie aktualizacją i kontynuacją dotychczasowego „Programu Ochrony Środowiska ...” przyjętego przez Radę Gminy Wodzisław **Uchwałą Nr XXII/199/04** z dnia 23 listopada 2004 r. W minionych latach Program Ochrony Środowiska... stanowił podstawowy instrument polityki ekologicznej gminy. Obecnie, zgodnie z wymogami art. 17. ustawy Prawo ochrony środowiska.. oraz w wyniku zmian legislacyjnych i dokumentów strategicznych w zakresie ochrony środowiska, zapisy obowiązującego dokumentu programowego zostały zaktualizowane.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska... jest opracowaniem kompleksowo przedstawiającym politykę środowiskową gminy, będącym równocześnie aktualnym źródłem informacji o stanie i problemach ekologicznych środowiska oraz kierunkach zmian wynikających z realizacji zapisanych w Aktualizacji Programu... celów i zadań dla gminy Wodzisław.

Sposób opracowania Aktualizacji Programu... zapewniał kontrolę nad kompleksowym zakresem rzeczowym przygotowywanego dokumentu. Punktem wyjścia dla każdego kolejnego etapu było zakończenie prac etapu poprzedzającego w sposób umożliwiający ich merytoryczne wykorzystanie w dalszej części opracowania. Przebieg prac przedstawiał się następująco:

- Przyjęcie założeń ogólnych – opracowanie wstępnych założeń zakresu merytorycznego projektowanego dokumentu, określenie roku bazowego dla oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i infrastruktury techniczno – inżynierskiej;
- Gromadzenie i weryfikacja materiałów – analiza opracowań i publikacji z zakresu ochrony środowiska, w tym aktów prawnych i dokumentów strategicznych mających znaczenie dla obszaru charakteryzowanej jednostki administracyjnej, ankietyzacja podmiotów posiadających informacje o stanie poszczególnych komponentów środowiska;
- Przedstawienie uwarunkowań realizacyjnych Aktualizacji Programu... w zakresie rozwiązań prawnych (zarówno na szczeblu państwowym, wojewódzkim jak i lokalnym) oraz strategiczno – organizacyjnych wynikających z dokumentów sektorowych;
- Analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Wodzisław, w tym wskazanie obszarów problematycznych, wymagających przedsięwzięcia szczególnych środków zaradczych;
- Określenie założeń polityki ekologicznej gminy, w tym sformułowanie celu nadrzędnego, celów strategicznych, celów długo- i krótkoterminowych oraz kierunków działań dla poszczególnych segmentów środowiska wraz z opracowaniem harmonogramu rzeczowo – finansowego;

- Przedstawienie zagadnień związanych z zarządzaniem Aktualizacją Programu... i monitorowaniem efektów jego wdrażania;
- Opracowanie Prognozy oddziaływania projektu Aktualizacji Programu...

Analizowany dokument składa się z rozdziałów zawierających następujące informacje:

- **Wprowadzenie** – wskazano podstawę prawną wykonania dokumentu oraz informacje o roli Programu... w polityce ekologicznej gminy.
- **Metodykę opracowania programu** – przedstawiono opis sposobu realizacji Aktualizacji Programu... oraz główne źródła informacji, jakie wykorzystano do opracowania dokumentu.
- **Podstawowe założenia dla opracowania programu wynikające z uregulowań prawnych i dokumentów strategicznych** – wskazano obowiązujące uregulowania prawne oraz dokumenty strategiczne z zakresu ochrony środowiska, opracowane na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym dotyczące kwestii ochrony środowiska.
- **Ocena realizacji dotychczas obowiązującego Programu Ochrony Środowiska** – opisano zrealizowane i kontynuowane działania inwestycyjne i pozainwestycyjne na terenie miasta wynikające z harmonogramu.
- **Charakterystykę gminy Wodzisław** - przedstawiono syntetyczny opis gminy, z uwzględnieniem m.in.: położenia geograficznego i administracyjnego, sytuacji demograficznej i zjawisk społecznych, sytuacji gospodarczej, infrastruktury techniczno – inżynierskiej, walorów turystycznych i krajobrazowych.
- **Diagnozę stanu aktualnego środowiska gminy w poszczególnych jego komponentach wraz ze wskazaniem obszarów problemowych** – scharakteryzowano poszczególne sektory środowiska oraz źródła ich zanieczyszczeń z uwzględnieniem występujących problemów środowiskowych.
- **Założenia ochrony środowiska dla gminy Wodzisław do 2021 roku** – przedstawiono nadrzędny cel dokumentu, wytypowano, w oparciu o wskazane kryteria, zagadnienia priorytetowe do realizacji w Aktualizacji Programu...,
- **Cele i zadania w zakresie ochrony środowiska w horyzontach czasowych krótkoterminowych (2013-2017) i długoterminowych (2018-2021)** – zaprezentowano dla poszczególnych sektorów środowiska cel długoterminowy do 2021 r. oraz cele krótkoterminowe do 2017 r. wraz z kierunkami działań, które mają przyczynić się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy.
- **Harmonogram realizacji zadań wraz z aspektami finansowymi realizacji programu** – przedstawiono dla poszczególnych kierunków działań w sektorach, konkretne zadania ze wskazaniem lat, kosztów, źródeł finansowania oraz realizatorów w sposób szczegółowy na okres 4- lat oraz syntetyczny na kolejne 4 lata.
- **Zagadnienia systemowe** - przedstawiono zarządzanie środowiskiem, zarządzanie i monitoring Aktualizacji Programu... oraz wskaźniki monitoringu, według których dokonywana będzie ocena efektów wdrażania Aktualizacji Programu...

- **Streszczenie w języku niespecjalistycznym** – syntetyczny opis głównych celów, priorytetów ekologicznych oraz niezbędnych działań, a także szacunkowych kosztów.

Analizę stanu aktualnego dokonano w oparciu o materiały i informacje uzyskane: z Urzędu Gminy Wodzisław (w tym dokumenty i opracowania własne Urzędu), z Urzędu Marszałkowskiego Województwa świętokrzyskiego (w tym dokumenty udostępniane na stronach internetowych), oraz dane publikowane i udostępniane na stronach internetowych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Kielcach, Główny Urząd Statystyczny (BDL), Państwową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach, a także informacje udzielone w drodze ankietyzacji przez wybrane podmioty gospodarcze, prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, ponadto wykorzystano dostępną literaturę fachową. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2012 przy czym w uzasadnionych sytuacjach posługiwano się również nowszymi danymi z 2013 roku. W przypadku braku danych za rok 2012 odnoszono się do ostatnich dostępnych informacji.

W oparciu o analizę stanu aktualnego poszczególnych sektorów środowiska oraz stan realizacji przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy, a także obowiązujące strategie krajowe, wojewódzkie i lokalne sformułowano cel nadrzędny oraz cele długo- i krótkoterminowe, a także kierunki działań. Przyjęte w Aktualizacji Programu... propozycje zagadnień priorytetowych i celów stanowią zarówno kontynuację i rozwinięcie dotychczasowych kierunków działań realizowanych na terenie gminy jak i wytyczają nowe obszary, które należy uwzględnić.

Nadrzędny cel „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021” sformułowano następująco:

**OSIĄGNIĘCIE TRWAŁEGO ROZWOJU GMINY, POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA
EKOLOGICZNEGO JEJ MIESZKAŃCÓW, ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI GMINY
WYNIKAJĄCE Z POPRAWY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.**

Tak sformułowany cel pozwoli na osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy, gdzie ochrona środowiska stanowi nierozłączną część procesów społeczno-gospodarczych realizowanych i planowanych do realizacji na jej terenie wynikających z „Aktualizacji Programu ochrony środowiska... „

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych sektorów środowiska na terenie gminy, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne oraz dokumenty planistyczne wyższych szczebli) i dokumenty wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska. Ponadto pod uwagę brano również wymiar przedsięwzięcia, zaawansowanie w realizacji, konieczność realizacji przedsięwzięcia ze względów prawnych, skalę efektywności ekologicznej przedsięwzięcia oraz wieloaspektowość efektów

ekonomicznych przedsięwzięcia (możliwość jednoczesnego osiągnięcia poprawy stanu środowiska w zakresie kilku elementów środowiska).

Kierując się podanymi powyżej kryteriami, jako zadania priorytetowe na terenie gminy Wodzisław przyjęto następujące zagadnienia:

- *ochrona jakości wód podziemnych na obszarze gminy,*
- *eksploatację zbiorników wód podziemnych w sposób minimalizujący naruszenie naturalnego pola hydrodynamicznego*
- *zabezpieczenie dostaw wody dla Gminy,*
- *modernizacja i rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji i wodociągów,*
- *regulacja stosunków wodnych,*
- *termomodernizacja Gminy,*
- *poprawa stanu gospodarki odpadami poprzez kontynuowanie nowoczesnego, kompleksowego systemu,*
- *osiągnięcie wymaganych standardów dla jakości powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację gminy,*
- *edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w celu podniesienia ich świadomości ekologicznej,*
- *ochrona krajobrazu i dziedzictwa kulturowego będących atutami gminy.*

Istotnym jest, iż wiele przedsięwzięć proponowanych w ramach jednego zagadnienia wpisuje się także w pozostałe zagadnienia. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości środowiskowe są ze sobą powiązane i poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

Tabela 1 Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska			
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
Jakość wód i stosunki wodne	Cel strategiczny: Przywrócenie jakości wód powierzchniowych do wymaganych standardów oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania. Ochrona przed powodzią		
	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych • osiągnięcie właściwych standardów wód powierzchniowych pod względem jakościowym i ilościowym • zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do wody o odpowiedniej jakości i niezbędnej ilości • zabezpieczenie przed skutkami powodzi i suszy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji na terenie gminy • rozbudowa i modernizacja systemów dystrybucji i uzdatniania wody, • ochrona ujęć wód pitnej, • ograniczanie i eliminowanie wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę do picia, • optymalizacja zużycia wody do celów socjalno-bytowych i gospodarczych, • przywrócenie pierwotnego stanu zasobów wód podziemnych, 	Obszar gminy
Powietrze atmosferyczne	Cel strategiczny: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Wodzisław do wymaganych standardów		
	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczanie wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, • systematyczne wprowadzanie bezpiecznego demontażu, zbierania, transportu i 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie niskiej emisji z indywidualnych palenisk domowych – termomodernizacja, zmiana nośników energii, • zmniejszenie 	Obszar gminy

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska	
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
	<p><i>unieszkodliwiania wyrobów budowlanych zawierających azbest,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ograniczenie niskiej emisji pochodzącej ze źródeł zorganizowanych i indywidualnych,</i> • <i>wdrożenie skutecznego zarządzania ochroną środowiska</i> 	<p><i>zanieczyszczeń powietrza z emitorów „wysokich”,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>promocja wykorzystania alternatywnych źródeł energii cieplnej,</i> • <i>inwentaryzacja wyrobów budowlanych zawierających azbest,</i> • <i>poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy,</i> • <i>rozpowszechnienie proekologicznych form transportu.</i> • <i>zagospodarowanie bioodpadów w tym osadów ściekowych,</i> • <i>realizacja programu likwidacji azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy</i> 	
Hałas i wibracje	<p><i>Cel strategiczny Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy i spełnienie obowiązujących standardów w zakresie poziomu hałasu</i></p>		

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna • ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach wzdłuż głównych dróg, • wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, których poziom emisji hałasu nie odpowiada przyjętym standardom • zintegrowanie działań w zakresie ochrony przed hałasem z planem zagospodarowania przestrzennego, • prowadzenie działalności edukacyjnej o zagrożeniu środowiska i zdrowia ludzkiego hałasem, 	<ul style="list-style-type: none"> • zintensyfikowanie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu na mieszkańców poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu nawierzchni dróg, • promocja komunikacji zbiorowej, • zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni, • stosowanie dźwiękochłonnych elewacji, • wymiana okien na dźwiękoszczelne, • właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego, • zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian zewnętrznych budynków, • skrócenie czasu pracy hałaśliwych urządzeń, • dobór technologii produkcji o niskim poziomie hałasu, • stosowanie 	Obszar gminy	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021

Tabela 1		<i>Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska</i>		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
		<i>obudów dźwiękochłonnych na urządzenia i maszyny emitujące wysoki poziom hałasu</i>		
<i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i>	<i>Cel strategiczny Ograniczanie i monitoring promieniowania elektromagnetycznego</i>			

Tabela 1	Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony promieniowania elektromagnetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • inwentaryzacja i kontrola źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy i w jej najbliższym otoczeniu • prowadzenie badań pozwalających na ocenę stopnia zagrożenia Gminy promieniowaniem elektromagnetycznym • utrzymywanie natężenia promieniowania elektromagnetycznego poniżej dopuszczalnych lub co najwyżej na tym poziomie • restrykcyjne przestrzeganie przepisów prawa w zakresie rozwiązań technicznych i lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne • przestrzeganie wprowadzonych do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed 	Obszar gminy

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
		<p>promieniowaniem elektromagnetycznym z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół niektórych źródeł promieniowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa, higieny pracy, prawa budowlanego, gospodarowania przestrzennego i przepisów sanitarnych w celu ochrony przez promieniowaniem elektromagnetycznym 		
Lasy	Cel strategiczny Wzbogacenie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych			
	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona zasobów leśnych i poprawa kondycji przyrodniczej obszarów leśnych oraz ich otulin, • zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów • renaturalizacja obszarów leśnych • powiększanie różnorodności biologicznej w lasach na poziomie genetycznym i gatunkowym • poprawa zdrowotności i odporności drzewostanów • wymiana napowietrznych linii 	<ul style="list-style-type: none"> • inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego • inwentaryzacja i weryfikacja klasyfikacji gruntów pod kątem pełnego uwzględnienia gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz ujęcie granicy rolno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego 	Obszar gminy	

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
	<i>energetycznych starszych niż 25 lat na kable podziemne (tam gdzie jest to możliwe)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drzewostanów zmienionych lub uszkodzonych</i> • <i>zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego lub odtworzenie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych,</i> • <i>rozwijanie wielofunkcyjności lasów i wzmocnienie ich korzystnego oddziaływania na środowisko (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej i glebochronnej),</i> • <i>dostosowanie lasów i leśnictwa, w większym niż dotychczas zakresie, do wypełniania zróżnicowanych funkcji nie tylko przyrodniczych ale także społecznych (np. turystycznych) - powszechne, choć sterowane, udostępnienie lasów społeczeństwu z zachowaniem zasady niedopuszczania do zagrożenia trwałości i jakości</i> 		

Tabela 1	Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
		<p>zasobów leśnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona gleb leśnych, a szczególnie substancji organicznej gleby, • prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości społeczeństwa (w tym pracowników leśnictwa) w zakresie celów i korzyści trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, rozwój edukacji i nauk leśnych • użytkowanie zasobów leśnych w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu • nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych • rekreacyjne użytkowanie i zagospodarowanie lasu, • współdziałanie leśnictwa z samorządami i administracją państwową • racjonalne przeznaczanie obszarów leśnych 	

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
		<p><i>na cele nieleśne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki) • odnowa zieleni dolin rzecznych 		
<i>Obszary chronione i tereny zieleni urządzonej</i>	Cel strategiczny Ochrona gminnego systemu obszarów ochronnych			
	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie i ochrona istniejących kompleksów leśnych • określenie obszarów chronionych na terenie gminy • wytypowanie obiektów przyrodniczych do utworzenia użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych, • utworzenie użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i rezerwatów przyrody. • renaturalizacja i poprawa stanu najcenniejszych, zniszczonych ekosystemów i siedlisk, szczególnie leśnych i wodno-błotnych, • ochrona i wzrost różnorodności 	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie i usprawnienie ochrony <i>in situ</i> i <i>ex situ</i> gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem oraz starych, tradycyjnych odmian roślin i ras zwierząt hodowlanych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej, poprzez stworzenie i utrzymanie niezbędnych warunków technicznych do takiej ochrony (stosowne obiekty i ich wyposażenie) oraz wspieranie badań i prac rozwojowych z 	<i>Obszar gminy</i>	

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska	
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
	<p><i>biologicznej (genetycznej gatunkowej i siedliskowej) i krajobrazowej oraz wzrost lesistości gminy i ochrona lasów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym zainwestowaniem</i> • <i>ochrona istniejącej zieleni urządzonej</i> • <i>utrzymanie w stanie nie zainwestowanym obszarów otwartych o funkcji rolniczej</i> • <i>utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych,</i> 	<p><i>tego zakresu,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zachowanie istniejących zbiorników wodnych,</i> • <i>blokowanie inwestycji uciążliwego przemysłu,</i> • <i>zapewnienie ochrony i racjonalnego gospodarowania różnorodnością biologiczną na całym terytorium gminy,</i> • <i>zapewnienie korzystnego przeciwdziałania wprowadzaniu gatunków, które mogą zagrażać integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk lub stanowić zagrożenie gatunków rodzimych,</i> • <i>ograniczenie barier dla migracji gatunków flory i fauny,</i> • <i>ochrona lokalnych cieków wraz z przylegającymi pasami zieleni niskiej i wysokiej,</i> • <i>wzmocnienie roli rekreacyjnej terenów zielonych,</i> 	

Tabela 1	Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
		<ul style="list-style-type: none"> • rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo, • nawiązywanie formą i detalem architektonicznym do tradycji budownictwa regionalnego, • ochrona ustanowionych pomników przyrody w granicach stref ścisłej ochrony konserwatorskiej, • w obiektach wyszczególnionych w rejestrze zabytków, ewidencji obiektów zabytkowych, wykazie stanowisk archeologicznych i ustanowionych dla nich stref ochrony – konsultowanie wszelkich zamierzeń z właściwymi organami, • respektowanie wymagań obowiązujących w strefach konserwatorskiej ochrony krajobrazu 	

Tabela 1 Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska			
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
		ustanowionym w planie zagospodarowania przestrzennego.	
Gleby	Cel strategiczny Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych i surowców mineralnych.		
	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarowanie glebami w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i poziomów zanieczyszczeń, • ograniczenie czynników wpływających na degradację gleby poprzez zagospodarowanie m.in.: odłogujących gruntów, • zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku rolnym, leśnym i rekreacyjno-wypoczynkowym, • właściwe kształcenie ekosystemów rolnych z wykorzystaniem otaczających je systemów naturalnych i ich zdolności do autoregulacji m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych, • zachowanie naturalnych kompleksów łąk jako regulatora stosunków wodnych i klimatycznych przyległych do nich terenów, 	<ul style="list-style-type: none"> • okresowa aktualizacja rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenia standardów gleby lub ziemi • przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych • przeciwdziałanie erozji gleb poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów • ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej • racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu 	Obszar gminy

Tabela 1		Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
		zwiększenia udziału materii organicznej w glebie, • wapnowanie gleb kwaśnych.		
Zagrożenia naturalne i poważne awarie	<i>Cel strategiczny Zapobieganie zagrożeniom naturalnym i poważnym awariom oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia</i>			
	• poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy	• opracowanie systemu ochrony przeciwpowodziowej w zakresie zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy, • opracowanie gminnego planu przeciwpowodziowego • inwentaryzacja obszarów z zagrożeniem poważnymi awariami i wyłączeniem wytypowanych obszarów spod zabudowy, • prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i	Obszar gminy	

Tabela 1		<i>Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska</i>		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania	
		<i>zachowań</i> • <i>opracowanie programu współpracy z służbami ratowniczymi w razie wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.</i>		
Edukacja ekologiczna	Cel strategiczny Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy Wodzisław, kształtowanie postaw proekologicznych jej mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska.			

Tabela 1	Zakres celów długoterminowych do roku 2021 oraz celów krótkoterminowych do roku 2017 i kierunków działań dla poszczególnych sektorów środowiska		
Główne element ochrony środowiska	Cele długoterminowe	Cele krótkoterminowe	Obszar działania
	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja i rozszerzanie działań edukacyjnych w placówkach oświatowych z zakresu ochrony środowiska • rozszerzenie poziomu świadomości ekologicznej społeczności gminy, • kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa gminy w odniesieniu do środowiska, 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej młodzieży i dzieci • kontynuacja edukacji na temat ochrony środowiska w placówkach oświatowych • wspieranie finansowe i merytoryczne działań z zakresu edukacji ekologicznej • pomoc szkołom w uzyskiwaniu pozabudżetowych środków na edukację ekologiczną • zapewnienie społeczeństwu niezbędnych informacji nt. stanu środowiska i działań na rzecz jego ochrony • współdziałanie władz gminnych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań podejmowanych na rzecz jego ochrony • prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej społeczności lokalnej • sukcesywne 	<p>Obszar gminy</p> <p style="text-align: right;">25</p>

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono: założenia, kierunki rozwoju, zadania oraz inne dane istotne przy sporządzaniu dokumentu, wynikające, m.in. z następujących opracowań:

Główne uwarunkowania wewnętrzne dla gminy Wodzisław w zakresie ochrony środowiska:

- Plan rozwoju lokalnego gminy Wodzisław na lata 2004 – 2006 – 2013,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wodzisław,
- Prognoza oddziaływania na Środowisko Projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wodzisław”
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wodzisław w granicach sołectw: Wodzisław, Laskowa, Łany, Mieronice i Świątniki,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe fragmentu gminy Wodzisław (obręby Dębiany, Jeziorki, Kaziny, Klemencice, Konary, Łany, Niegosławice, Piskorzowice, Przyłek, Strzeszkowice i Wodzisław
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wodzisław,
- Program Ochrony Środowiska Gminy Wodzisław na lata 2004 – 2011
- Planu Gospodarki Odpadami na lata 2004 – 2011,

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla gminy Wodzisław w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r., Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r., Nr 12, poz. 59);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., Nr 0, poz. 145);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw oraz dokumentów strategicznych:
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do 2016 roku,
- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku,
- Narodowa Strategia Spójności 2007-2013,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

- *Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz program działań na lata 2007 – 2013,*
- *Program Wodno-Środowiskowy Kraju,*
- *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku*
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013 ,*
- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jędrzejowskiego*

IV. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Wodzisław oraz ich potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Wodzisław to gmina wiejska zlokalizowana w województwie świętokrzyskim na terenie powiatu jędrzejowskiego. Należy do największych gmin powiatu pod względem powierzchni. Siedziba władz gminnych znajduje się w miejscowości Wodzisław. Powierzchnia ogólna gminy stanowi 14,06% obszaru powiatu jędrzejowskiego i 1,51% województwa świętokrzyskiego, wynosi 176 89 ha, w tym: użytki rolne - 14 371 ha, lasy i grunty leśne – 2194 ha (w tym 1727,7 ha lasy publiczne w tym 16,0 ha lasy gminne), rozlewiska wodne – 119 ha, pozostałe grunty – 982 ha.

Wodzisław sąsiaduje z gminami: powiatu jędrzejowskiego: od zachodu Sędziszów, od północy Jędrzejów, od północnego wschodu Imielno; powiatu pińczowski: od wschodu Michałów, od południowego-wschodu Działoszyce; powiatu miechowskiego (województwo małopolskie): od południa Książ Wielki, od południowego - zachodu Kozłów.

Gmina położona jest nad rzeką Mozgawą stanowiącą prawy dopływ Mierzawy. Południowa część Wodzisławia należy do Garbu Wodzisławskiego, gdzie wysokości bezwzględne dochodzą do 332 m npm, zaś północna do Płaskowyzu Jędrzejowskiego. Najniższy punkt położony w granicach gminy znajduje się w dolinie Mierzawy i wynosi około 210 m npm.

W skład gminy wchodzi 43 sołectwa - . Brzeście, Brzezinki, Dębiany, Droblin, Folga Pierwsza, Jeziorki, Judasze, Kaziny, Klemencice, Konary, Kowalów Dolny, Kowalów Górny, Krężoły, Laskowa, Lubcza, Ludwinów, Łany, Mieronice, Mierzawa, Nawarzyce, Niegostawice, Nowa Olszówka, Olbrachcice, Pękostaw, Piotrkowice, Piskorzowice, Podlesie, Pokrzywnica, Promyk, Przewody, Przyłęczek, Przyłęk, Przyrąb, Sadki, Sielec, Stara Olszówka, Strzeszkowice, Świątniki, Wodacz, Wodzisław, Wola Lubecka, Września, Zarzecze.

1. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA.

Gmina Wodzisław, położona jest w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Niecką Nidziańską. Wgłębna budowa Niecki Nidziańskiej charakteryzuje się strukturami blokowofałdowymi, odzwierciedlającymi się w utworach kredy górnej gęstą siecią dyslokacji. Ze strefami dyslokacyjnymi związany jest przebieg dolin i występowanie źródeł. W przypowierzchniowej budowie geologicznej obszaru „biorą udział utwory kredy górnej. Kreda górna na obszarze gminy reprezentowana jest przez osady wykształcone w postaci margli, wapieni marglistych i opok. Wymienione osady odsłaniają się przypowierzchniowo w obrębie wzniesień na przeważającym obszarze gminy. Miejscami margle występują pod niewielkim nakładem glin zwietrzelinowych i piasków. Obszar gminy jest zróżnicowany pod względem ukształtowania powierzchni terenu, charakteryzuje się występowaniem licznych wąwozów, parowów, ze stromymi i urwistymi zboczami, oraz płaskimi szerokimi

wierzchowinami.. Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Wodzisław leży w obrębie podprovincji Wyżyna Małopolska i makroregionu Niecka Nidziańska (J. Kondracki, 2002r.).

Garb Wodzisławski rozciąga się z północnego – zachodu na południowy wschód na długości ponad 40 km i szerokości ponad 10 km, zajmując powierzchnię około 510 km². Od północnego – wschodu sąsiaduje z Płaskowyżem Jędrzejowskim, od którego dzieli go dolina Mierzawy. Jest to płaska antyklina opoki kredowej, we wschodniej części pokryta lessem. Oś garbu stanowi dział wód Nidy i Mierzawy po stronie północnej, a Nidzicy po stronie południowej. Największą wysokość 386 m n.p.m. osiąga na północny – wschód od Książa Wielkiego, (pod wsią Wały). **Płaskowyż Jędrzejowski** jest wyraźnie ograniczony dolinami rzecznyymi: Pilicy na zachodzie, Białej Nidy na północy. Nidy na wschodzie i Mierzawy na południu. Przedstawia łagodnie sfalowaną wyżynę, zbudowaną z margli kredowych, na których w dolinach zalegają czwartorzędowe piaski i gliny. Na północnym – wschodzie, w widłach Nidy i Białej Nidy występują wzniesienia zbudowane z lekko sfałdowanych warstw jury i kredy, stanowiące przedłużenie Pasma Przedborsko – Małgaskiego i dochodzące do wysokości 281 m n.p.m. Zbliżoną wysokość mają połogie wzniesienia środkowej części Płaskowyżu Jędrzejowskiego w osi synklinorium kredowego, ale w zachodniej jego części, na przedłużeniu Garbu Wodzisławskiego przekraczają 300 m n.p.m. (między Sędziszowem nad Mierzawą a Szczekocinami nad Pilicą).

1.1. Surowce mineralne

Występujące na terenie gminy surowce mineralne nie były wykorzystywane na skalę przemysłową. Lokalnie eksploatowane były margle i opoki, stosowane lokalnie w budownictwie i utwardzaniu dróg. Lokalnie pozyskiwano również piaski i gliny. Obecnie rozpoznane surowce mineralne występujące na obszarze gminy mogące mieć znaczenie gospodarcze to piaski, gliny i lessy oraz torfy.

1.1.1. Piaski

Złoże piasków zlokalizowane na terenie gminy Wodzisław to::

- „Konary” - udokumentowane zasoby w kat. C₁, w ilości 942,5 tys. ton – powierzchnia złoże – 3,53ha, średnia miąższość 15,65 m;
- „Nawarzyce” - udokumentowane zasoby w kat. C₂, w ilości 22 947 tys. t – wg powierzchnia złoże - 90,62 ha, i średnia miąższość 15,1 m (eksploatacja złoże jest konfliktowa ze względu na położenie jego części na terenie lasów wodochronnych Nadleśnictwa Pińczów);
- „Laskowa – Wodzisław” – złoże o niustalonych zasobach szacunkowych wykorzystywane lokalnie;
- „Przyłęczek” - o zasobach szacunkowych w ilości 514,15 tys. ton – eksploatowane lokalnie;
- „Września” - złoże o niustalonych zasobach szacunkowych wykorzystywane lokalnie;
- „Niegosławice” złoże o udokumentowanych zasobach w kat. C₁, w ilości 640,5 tys. ton - dla złoże została Marszałek Województwa Świętokrzyskiego koncesja na wydobywanie piasków czwartorzędowych znak - OWŚ.V.7511-

28/10 z dnia 21.09.2010r., w koncesji ustanowiono obszar i teren górniczy dla złoża .

1.1.2. Gliny

Na terenie gminy gliny występują w obszarze „Wodzisław” o zasobach szacunkowych ok. 60 tys. ton rozpoznane w wyniku opinii geologicznej w 1968 r. Gliny z obszaru „Wodzisław” mogą być wykorzystywane do produkcji cegły pełnej Kl. „100”. Złoże wykorzystywane jest lokalnie. Eksploatacja zgodnie z klasyfikacją sozologiczną jest konfliktowa i może się odbywać jedynie przy pewnych ograniczeniach. Stwierdzono również występowanie glin i lessów w okolicach Nawarzac, jednak w związku negatywną opinią geologiczną z roku 1968 nie są traktowane jako kopalina.

1.1.3. Torfy

Na terenie obszaru „Konary” rozpoznano w wyniku „Geologicznej oceny perspektyw surowcowych obszarów woj. Kieleckiego” 1967 r. złoża torfów Eksploatacja ich jest jednak konfliktowa ze względu na położenie na terenach nadrzecznych łąk i nie powinna być prowadzona.

2. GLEBY.

Na analizowanym terenie dominują grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych (I, II, III). Ogólny wskaźnik przydatności rolniczej gleb (w skali 120 pkt) dla gminy Wodzisław wynosi 76,8 pkt. Dominującym typem gleb są gleby rędzinowe, wytworzone z wapieni kredowych, jedynie południowo – wschodnia część gminy posiada przewagę gleb lessowych. Występująca na terenie gminy struktura ekologiczna gleb predysponuje gminę do rozwoju funkcji rolniczej o kierunku zbożowo-hodowlanym z nastawieniem na uprawę pszenicy i jęczmienia oraz motylkowych pastewnych.

Ostatnie badanie zanieczyszczeń gleb na terenie gminy w miejscowości Olszówka Nowa, przeprowadził w roku 2010 Okręgowa Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut w Puławach. Dane z monitoringu przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 2	Wyniki monitoringu gleb na terenie gminy Wodzisław punkt Olszówka Nowa*					
	Oznaczenie	Jednostka	Rok			
1995			2000	2005	2010	
Uziarnienie	1,0-0,1 mm	udział w %	51	49	45	48
	0,1-0,02 mm	udział w %	26	26	31	27
	< 0.02 mm	udział w %	23	25	24	25
	2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	57
	0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	39
	< 0.002 mm	udział w %	6	7	5	4
	Odczyn i węglany	Odczyn "pH " w zawiesinie H2O	pH	6.4	6.8	6.9

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021

	Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	5.4	5.3	5.2	6.3
	Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
Substancja organiczna gleby	Próchnica	%	1.59	1.88	1.52	1.53
	Węgiel organiczny	%	0.92	1.09	0.88	0.89
	Azot ogólny	%	0.088	0.077	0.094	0.090
	Stosunek C/N		10.5	14.1	9.4	9.9
Właściwości sorpcyjne gleby	Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	2.77	2.83	2.80	1.35
	Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
	Glin wymienny "Al"	cmol(+)*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
	Wapń wymienny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	5.61	6.49	5.36	5.61
	Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0.68	0.71	0.58	0.58
	Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0.06	0.03	0.03	0.07
	Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0.21	0.25	0.41	0.25
	Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	6.56	7.48	6.38	6.51
	Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	9.33	10.31	9.18	7.86
	Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	70.31	72.55	69.50	82.82
Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ *100g ⁻¹	5.4	5.8	15.5	14.6
	Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	5.8	7.6	16.6	10.5
	Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	6.20	8.00	6.70	7.10
	Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g ⁻¹	1.50	1.68	1.13	0.88
Całkowita zawartość makroelementów	Fosfor	%	0.029	0.028	0.048	0.037
	Wapń	%	0.15	0.20	0.18	0.18
	Magnez	%	0.10	0.09	0.07	0.06
	Potas	%	0.11	0.10	0.10	0.09
	Sód	%	0.005	0.004	0.008	0.003
	Siarka	%	0.019	0.014	0.019	0.015
	Glin	%	0.69	0.65	0.51	0.38
	Żelazo	%	0.64	0.64	0.60	0.64
Całkowita zawartość pierwiastków śladowych	Mangan	mg*kg ⁻¹	380	387	411	369
	Kadm	mg*kg ⁻¹	0.47	0.61	0.46	0.44
	Miedź	mg*kg ⁻¹	5.2	8.3	5.1	4.9
	Chrom	mg*kg ⁻¹	8.7	10.2	9.3	7.7
	Nikiel	mg*kg ⁻¹	6.0	5.9	5.7	6.5
	Ołów	mg*kg ⁻¹	17.6	19.5	22.0	19.1
	Cynk	mg*kg ⁻¹	32.5	35.0	33.8	46.0
	Kobalt	mg*kg ⁻¹	3.64	4.01	3.86	4.03

	Wanad	$mg \cdot kg^{-1}$	18.3	20.0	18.5	10.8
	Lit	$mg \cdot kg^{-1}$	4.3	5.0	4.0	2.6
	Beryl	$mg \cdot kg^{-1}$	0.30	0.33	0.27	0.29
	Bar	$mg \cdot kg^{-1}$	18.3	23.5	20.3	30.1
	Stront	$mg \cdot kg^{-1}$	9.2	9.5	8.1	8.3
	Lantan	$mg \cdot kg^{-1}$	10.5	11.1	8.7	8.3
Pozostałe właściwości	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA	$\mu g \cdot kg^{-1}$	149	182	264	168
	Radioaktywność	$Bq \cdot kg^{-1}$	436	488	545	477
	Przewodnictwo elektryczne właściwe	$mS \cdot m^{-1}$	9.34	7.40	9.30	6.43
	Zasolenie	$mg \text{ KCl} \cdot 100g^{-1}$	24.70	19.50	24.60	16.99

*Źródło danych <http://www.gios.gov.pl>

Obok badań dotyczących przydatności rolniczej, potrzeb nawożenia i wapnowania prowadzone są oznaczenia zawartości metali ciężkich w wierzchniej warstwie gleby. Odnotowano wzrost zawartości cynku i baru. Wyniki badań nie wskazują na ponadnaturalne zawartości metali ciężkich w glebach gminy. Pełną informację dotyczącą skażenia gleb i ewentualnych tendencji można by uzyskać jedynie w toku wieloletniego monitoringu prowadzonego na stałych poletkach badawczych i dla całego profilu glebowego.

Naturalny proces polegający na traceniu przez glebę wapnia w trakcie pobierania go przez rośliny, powodujący zakwaszenie gleb, nasila się wraz ze wzrostem poziomu nawożenia mineralnego. Do zakwaszenia gleb przyczyniają się też tzw. kwaśne deszcze, towarzyszące występowaniu tlenków siarki i azotu w powietrzu. Ze względu na odczyn pH (4,5 – 6,0) gleby wymagają wapnowania wapnem palonym mielonym (przy odczynie 6,1 – 7,2 wapnowanie węglanem wapnia).

3. WARUNKI WODNE .

3.1. WODY POWIERZCHNIOWE.

Główną rzeką gminy jest Mierzawa – prawobrzeżny dopływ Nidy, przepływająca w północno-wschodniej części z północy na wschód. Na terenie gminy długość rzeki wynosi około 23 km.

Źródła Mierzawy zlokalizowane są w gminie Kozłów, poza granicami województwa świętokrzyskiego. Jej całkowita długość wynosi 59,6 km, a powierzchnia zlewni 536,6 km². Na Mierzawie zlokalizowane są trzy punkty pomiarowo-kontrolne: Krzelów (46,0 km biegu), Krzcięcice (30,9 km biegu) i Pawłowice (2,0 km biegu). Wśród wskaźników decydujących o klasie III klasie czystości były najczęściej: barwa, wskaźniki tlenowe, biogenne, saprobowości, bakteriologiczne oraz wapń. Mierzawa jest odbiornikiem ścieków komunalnych z oczyszczalni w Sędziszowie, Wodzisławiu oraz Krzelowie.

Dolina Mierzawy zagrożona jest okresowym zalaniem przez wielkie wody powodziowe (Q 1 %). Na obszarach zalewowych obowiązuje szereg ograniczeń w użytkowaniu terenu. Wynikających Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z nią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego

Prawobrzeżnym dopływem Mierzawy jest Mozgawa, która na terenie gminy ma długość około 30 km. Rzeką Mozgawą odwadnia zachodnią, centralną i południową część gminy. W obrębie doliny Mozgawy w rejonie Mieronicy i Wodzisławia powstały sztuczne zbiorniki w formie stawów. Czystość wód Mozgawy nie jest badana.

Rzeki posiadają naturalny układ hydrologiczny, z charakterystycznymi meandrami i licznymi zakolami. Wahania stanu wód rzek na terenie gminy wynika ze zmienności zasilania. Wysokie stany wód towarzyszą wezbraniom wiosennym i letnim, niskie stany wód rzecznych obserwuje się w czerwcu, na początku lipca oraz jesienią.

Na terenie gminy Wodzisław monitoringiem regionalnym wód powierzchniowych objęta jest rzeka Mierzawa, jednak punkt monitoringu regionalnego znajduje się poza terenem gminy. Badania wody Mierzawy wykazały na

całej długości III klasę czystości ze względu na azotyny, fosfor ogólny i miano Coli oraz obecność azotynów będących podstawowym wskaźnikiem eutrofizacji. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to ścieki komunalne oraz spływy z pól uprawnych.

3.2. WODY PODZIEMNE.

Teren gminy jest zasobny w wody podziemne. Występują one w obrębie dolin den rzecznych jako płytkie wody czwartorzędowe (na głębokości średnio ok. 1,0 m p.p.t.) oraz na obszarach wyżynnych jako płytkie wody czwartorzędowe (na głębokościach 1,0 – 2,0 m p.p.t.), wgłębne wody czwartorzędowe (na głębokościach poniżej 2,0 m p.p.t.) oraz wgłębne wody górnokredowe (występują na głębokościach od kilku do 70,0 m p.p.t.) Wody z poziomu górnokredowego zalegają na terenie całej gminy Wodzisław i stanowią fragment Głównego zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) „Niecka Miechowska SE” Nr 409 o znaczeniu ponadlokalnym.

GZWP „Niecka Miechowska SE” Nr 409 posiada dokumentację geologiczną zatwierdzoną przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją znak: DG kdh/BJ/489-6227/99 z dnia 14 lipca 1999 r. Dokumentacja ta zawiera ustalenia warunków hydrogeologicznych tego zbiornika, zatwierdza jego granice i wyznacza strefę ochronną zbiornika. „Niecka Miechowska SE” ma powierzchnię 2 975 km² i zasoby dyspozycyjne równe 437 962 m³/dobę. Ze względu na swoje rozmiary zajmuje część województw małopolskiego i świętokrzyskiego. Zbiornik ten ma charakter szczelinowo – porowy i szczelinowo – krasowy w formacji górnokredowej. Zasilanie zbiornika odbywa się przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych, przez dopływ wód z piętra czwartorzędowego na obszarze, gdzie brak jest izolacji oraz przez dopływ wód podziemnych z terenów sąsiednich.

Wody podziemne nie są równomiernie chronione przed zanieczyszczeniami. Znaczna część zbiornika nie posiada izolacji w postaci warstwy nieprzepuszczalnej, przez co jest silnie zagrożona zanieczyszczeniami. Na podstawie „Dokumentacji hydrogeologicznej GZWP Niecka Miechowska SE” ochroną objęto tą część zbiornika, w której pionowe przesiąkanie zanieczyszczeń następuje w czasie krótszym niż 25 lat. Obszar ochronny zbiornika ma powierzchnię 2 404 km² w tym 2 379 km² znajduje się na obszarze występowania zbiornika, a pozostała część w jego otoczeniu. Obszar ochronny całego zbiornika został podzielony na rejony „A”, „B”, „C” i „D” w zależności od sposobu zagospodarowania. Na terenie opracowania występuje obszar „B” i „C”. Obszarem „B” zostały objęte uprawy rolne wraz z terenami zabudowy wiejskiej. W strefie tej obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska, a w szczególności wysypisk odpadów i wylewisk niezabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża, budowania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska, przetadunków i dystrybucji substancji ropopochodnych.

Wymagana jest kontrola intensywnej produkcji rolniczej oraz ograniczenie bezściełowej hodowli zwierząt. Konieczne jest zlikwidowanie dzikich wysypisk odpadów oraz uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej. Wymagane jest stosowanie środków ochrony roślin o okresie połowicznego rozpadu w glebie,

krótszym niż 6 miesięcy. Konieczne jest też zlikwidowanie punktów bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych. Obszarem „C” zostały objęte obszary leśne. Na terenach tych niezbędne jest zachowanie dotychczasowego stanu zagospodarowania. Zabrania się też lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, mogących pogorszyć stan środowiska. Konieczne jest badanie oddziaływania na wody podziemne środków ochrony stosowanych przy nawożeniu lasów, a użyte środki powinny mieć okres połowicznego rozpadu krótszy niż 6 miesięcy.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych w obrębie gminy to: GZWP 409 – niecka miechowska SE (Cr₃)

Poziom wodonośny w utworach kredy górnej (Cr₃) jest podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę do celów komunalnych i przemysłowych. Zwierciadło wody występuje na głębokości 15 – 50 m i może występować pod niewielkim napięciem hydrostatycznym. Wydajności potencjalne studni wierconych są bardzo zróżnicowane i wynoszą 15-50 m³/h lokalnie wydajności studni dochodzą do 140 m³/h. Poziom ten jest słabo izolowany od powierzchni terenu, w związku z tym narażony jest na zanieczyszczenia z powierzchni. Jakość wód podziemnych w większości badanych studni wierconych wykazuje I b klasę czystości, odpowiadającą wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Lokalnie mogą zawierać podwyższoną zawartość żelaza i manganu, wymagające prostego uzdatniania. Poziom ten podlega ochronie w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o charakterze porowo-szczelinowym nr 409 Niecka Miechowska SE.

Czwartorzędowe (Q) piętro wodonośne tworzą poziomy podglinowe, międzyglinowe i poziomy dolin rzecznych. Lokalnie poziom ten znajduje się w łączności hydraulicznej z niżej występującym poziomem kredowym. Poziom ten występuje na całym terenie gminy, lecz nie stanowi ciągłej warstwy wodonośnej. Ujmowany jest on studniami kopanymi na potrzeby lokalne indywidualnych gospodarstw rolnych. Zwierciadło wody jest przeważnie swobodne i występuje na głębokości kilku metrów. Poziom ten jest słabo izolowany od powierzchni terenu, w związku z tym narażony jest na zanieczyszczenia. Jakość wody podziemnej wykazuje podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

Wody podziemne wymagają ochrony jakości przede wszystkim z uwagi na fakt wykorzystywania ich jako podstawowego źródła zaopatrzenia ludności w wodę oraz jako uzupełnienie wykorzystywanych wód powierzchniowych o niższej jakości. Monitoring wód podziemnych, którego głównym zadaniem jest rozpoznawanie oraz stała kontrola jakości zbiorników wód o znaczeniu regionalnym, prowadzony jest na terenie gminy Wodzisław w ramach monitoringu regionalnego. Monitoring ten posiada szczególne znaczenie, bowiem przedmiotem badań są wody przeznaczone do spożycia przez ludzi i na potrzeby gospodarcze. Pozwala on na bieżącą ocenę stanu jakości tych wód oraz na poznanie kierunków zachodzących zmian powodowanych przez zanieczyszczenia antropogeniczne. Ocenę jakości wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringowych sporządza się wg klasyfikacji PIOŚ opracowanej na potrzeby monitoringu.

3.3. MELIORACJE WODNE I OBIEKTY MAŁEJ RETENCJI

Znaczna część gminy pokryta jest okresowo prowadzącymi wodę rowami melioracyjnymi. W systemie zarządzania gospodarką wodną obszar gminy należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

W celu uregulowania stosunków wodnych na terenie gminy, konieczne jest powstanie zbiorników retencyjnych. W chwili obecnej funkcję tą spełniają:

- 1. Wybudowany w 1979 r. zbiornik zlokalizowany na wschód od Wodzisławia o powierzchni 13,7 ha –obecnie częściowo zarośnięty.
- 2. Stawy rybne – Obręb Hodowlany Polskiego Związku Wędkarskiego – Ośrodek Zarybieniowy Mieronice o powierzchni 30,0 ha.
- 3. Stawy w Lubczy będące własnością Stadniny Koni w Michałowie o powierzchni 2,22 ha.
- 4. Zbiornik retencyjno – przeciwpożarowy w Olszówce.

Są to obiekty małe, mające tylko znaczenie lokalne. Poprawa stosunków wodnych w ramach całej doliny Mierzawy będzie możliwa po wybudowaniu dużych zbiorników mających znaczenie dla większego obszaru. Taką funkcję spełnią zbiorniki przewidywane w ramach poprzedniego „Programu małej retencji wojewódzkiej” w okolicach Niegostawic i Woli Lubeckiej. W obecnie obowiązującym „Programie ochrony środowiska oraz tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju województwa świętokrzyskiego”, pokazującym zbiorniki retencyjne przewidziane do realizacji w przeciągu najbliższych 15 lat, nie znajdują się zbiorniki na terenie gminy Wodzisław. Na terenie gminy realizowane są również zadania z zakresu melioracji podstawowej, polegające na konserwacji rzek oraz prace związane z odwodnieniem gruntów za pomocą rowów melioracyjnych.

Jakość wód na terenie gminy jest narażona na antropopresję. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to gospodarka wodnościekowa, rolnictwo, komunikacja.

4. ZASOBY PRZYRODNICZE

4.1. LASY

Na terenie gminy Wodzisław lasy zajmują powierzchnię 2.194 ha, co stanowi 12,4% powierzchni gminy.

W strukturze własnościowej dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa. W gminie Wodzisław lasy znajdują się w zarządzie Nadleśnictw: Jędrzejów i Pińczów. Większą powierzchnię - 1.420,3 ha, zajmują lasy Nadleśnictwa Jędrzejów. Przeważającym typem siedliskowym lasu jest bór świeży. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna, porastająca ponad 70 % powierzchni leśnej. Wynika to z dużego arealu gruntów niskich klas bonitacyjnych. Ważnymi gatunkami lasotwórczymi są też: dąb szypułkowy i bezszypułkowy, olsza czarna i brzoza. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi ponad 70 lat. Lasy Nadleśnictwa Pińczów,

obręb Piortkowice zajmują powierzchnię 773,7 ha, przeważają to drzewa liściaste (dąb szypułkowy i bezszypułkowy, olsza czarna, brzoza i leszczyna).

Prywatne kompleksy leśne zajmują obecnie powierzchnię około 450 ha. Kompleksy leśne pełnią funkcje: ochronną - polegającą na dodatnim oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, produkcyjną - dostarczającą surowca drzewnego, owoców leśnych, ziół oraz społeczną - przede wszystkim jako teren dla rekreacji i turystyki.

W Nadleśnictwie Jędrzejów powierzchnia lasów ochronnych wynosiła około 3760,56 ha, z czego w obrębie leśnym Jędrzejów:

- lasy glebochronne o pow. 203,23 ha,
- lasy glebochronne uszkodzone przez przemysł o pow. 42,5 ha,
- wodochronne uszkodzone przez przemysł o pow. 57,56 ha,
- lasy uszkodzone przez przemysł o pow. 593,66,
- lasy wodochronne o pow. 1872,66 ha.

Istotnym elementem fauny są zasoby zwierzyny łownej. Podstawową zwierzyną łowną w powiecie jędrzejowskim jest zwierzyna drobna, którą reprezentują: lis, zając, bażant, kuropatwa, dzika kaczka. Zmniejszają się obszary występowania pospolitych wcześniej gatunków, a zwierzyna drobna podlega coraz silniejszej presji drapieżników, zwłaszcza lisów. Zwierzyna gruba (łoś, jeleń, sarna, dzik) jest nieliczna.

Ważnym elementem szaty roślinnej na terenach ubogich w lasy są zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne, drzewa rosnące na placach, skwerach i nieruchomościach. Opiekę prawną nad utrzymaniem tej roślinności sprawuje gmina.

W przypadku obszarów leśnych daje się zaobserwować utratę naturalnego charakteru drzewostanu na rzecz szybciej rosnących monokultur sosnowych. Skutkować to może obniżeniem odporności drzewostanów oraz zwiększeniem ich podatności na czynniki chorobotwórcze.

6. Tereny zieleni urządzonej

Zieleń urządzona - są to obszary różnej wielkości i rangi stworzone przez człowieka. Na terenie gminy należą do nich: zieleńce, cmentarze, ogródki przydomowe, zieleń obiektów sportowych, zieleń izolacyjna, zieleń przyuliczna.

Znaczenie tych obszarów jest wielorakie. Tereny zieleni urządzonej kształtują warunki przestrzenne i zdrowotne życia w gminie, modyfikują klimat lokalny, wpływają na walory estetyczne krajobrazu, są miejscem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Stara zabytkowa zieleń, kształtowana wraz z rozwojem gminy posiada - wraz z architekturą, której towarzyszy - walor historyczny. Na strukturę terenów zieleni urządzonej składają się przede wszystkim drzewa i krzewy, sadzone pojedynczo lub w grupach, uzupełnione bylinami i roślinami jednorocznymi.

Zieleń przydomowa, w przeważającej części młoda, kształtowana z reguły przypadkowo nie odznacza się tak wysokimi walorami, stanowi jednak ważny element w strukturze przyrodniczej gminy

7. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE CHRONIONE PRAWEM, OBIEKTY ZABYTKOWE.

Obszar gminy posiada znaczne walory przyrodnicze w krajowym i regionalnym układzie przestrzennym. Gmina Wodzisław należy do obszarów o bardzo wysokiej lub wysokiej różnorodności biologicznej. W skali całego kraju i jego systemu terenów ekologicznie cennych, obszar gminy reprezentuje bardzo wysokie i cenne wartości przyrodnicze.

Na terenie gminy znajduje się część obszaru siedliskowego NATURA 2000 - o kodzie PHL260020 – Dolina Mierzawy mający znaczenie wspólnotowe(OZW). Jego całkowita powierzchnia wynosi 1 320,1 ha. Obszar obejmuje dolinę rzeki Mierzawy w jej środkowym i końcowym odcinku. Rzeka ma charakter naturalny, tworzy liczne meandry. Jej otoczenie stanowią łąki i zarośla, na licznych odcinkach występują łągi. Znajduje się w południowo-zachodniej części Niecki Nidziańskiej, w obrębie Płaskowyżu Jędrzejowskiego i Garbu Wodzisławskiego. Teren ma charakter falistej lessowej wyżyny o łagodnych i szerokich wzniesieniach, pomiędzy którymi płaskie piaszczyste równiny. W kilku miejscach poprzecinany jest suchymi dolinkami i wąwozami o stromych zerodowanych stokach.

Ostoja zabezpiecza czystą i naturalnie meandrującą rzekę Mierzawę jako dopływ Nidy, jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych w województwie. Na terenie obszaru Dolina Mierzawy występuje 6 siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, spośród nich największą powierzchnię zajmują zbiorowiska łąk świeżych ekstensywnie użytkowanych, będących miejscem życia dla wielu gatunków owadów. Na uwagę zasługuje niezwykle rzadkie, bo występujące tylko na Pomorzu i w Lubelskiem bardzo dobrze wykształcone torfowisko nakredowe 7210. Siedlisko to stanowi ostoję dla równie niezwykle rzadkiego i zagrożonego gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, storczyka, lipiennika Loesela *Liparis loeselii* (1903), który jest ściśle związany z tego typu torfowiskami na podłożu gytii wapiennej. Poza nim występuje tu również wiele innych interesujących gatunków roślin, np.; *Pinguicula vulgaris*, *Carex davalliana*, *Schoenoplectus tabernamontanii*, *Pedicularis palustris*. Natomiast w całej Dolinie Mierzawy występuje aż 45 gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych roślin. Na terenie obszaru stwierdzono trzy gatunki motyli dziennych z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Najcenniejszym elementem obszaru jest jednak w większości naturalne koryto rzeczne, zasiedlane przez dobrze zachowane populacje dwóch gatunków minogów, głowacza białopłetwego i trzepli zielonej.

Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu został wyznaczony dnia 23 września 2013 r. przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą nr XXXV/622/13. Na terenie gminy Wodzisław obszar zajmuje powierzchnię 12 018 ha. Wchodzi w granice mezoregionów Garbu Wodzisławskiego, Wyżyny Miechowskiej i w małym fragmencie Płaskowyżu Jędrzejowskiego (w okolicach Słupi Jędrzejowskiej), będących elementami makroregionu geograficznego Niecki

Miechowskiej. Jest to ważny obszar wododziałowy Nidy, Pilicy i Wisły. Na terenach płaskowyżu Jędrzejowskiego i Garbu Wodzisławskiego odsłaniają się osady margliste i opoki kredy środkowej w formie szerokich spłaszczonych garbów ogołoconych z pokryw osadów lodowcowych, które zachowały się w dnach stosunkowo wąskich obniżień. W kierunku płd. na osadach kredowych pojawiają się początkowo płyty, a następnie zwarta pokrywa osadów lessowych, które całkowicie dominują w krajobrazie Wyżyny Miechowskiej. W M-DOChK zachowała się szata roślinna, która należy do najbardziej interesującej na terenie całej Niecki Nidziańskiej. Na jej bogactwo składają się lasy wśród których największe znaczenie biocenotyczne, naukowe i dydaktyczne mają zbiorowiska grądowe i świetlistej dąbrowy. Stosunkowo duże dobrze wykształcone ich kompleksy zachowały się w okolicach Miechowa, Książa Wielkiego, Wodzisławia, Tunelu, Kozła i Słupi. Najpiękniejsze ich fragmenty chronione są w czterech rezerwach leśnych: Kwiatków, Kępie, Na Wyżynie Miechowskiej, Lipny Dół i Lubcza, a kilka innych równie cennych zbiorowisk leśnych proponowanych jest do objęcia ochroną rezerwatową m. in. w: uroczysku Chrusty, Sadkach, Bugaju, koło Wodzisławia, Tunelu i w innych okolicach. Zbiorowiska te z uwagi na dużą zmienność siedlisk spowodowaną bogatą rzeźbą terenu, są bardzo bogate pod względem florystycznym. Występuje w nich wiele gatunków rzadkich i chronionych m. in.: zawilec wielkokwiatowy, lilia złotogłów, wawrzynek wilczczyko, róża francuska, kokoryczka okółkowa, bluszcz pospolity i inne. Na odlesionych pagórkach lessowych i stromych zboczach wąwozów lessowych rozwijają się bogate florystycznie i kwietne murawy stepowe z udziałem bardzo wielu rzadkich w skali kraju i chronionych gatunków roślin, m. in.: dziewięcisiła popłocholistnego, dziewięcisiła bezłodygowego, powojnika prostego, miłka wiosennego, wisienki stepowej i innych. Również ze względów kulturowych M-DOChK jest bardzo interesujący. Zasiedlony już od neolitu przez rolnicze ludy kultury ceramiki wstęgowej zachował liczne archeologiczne stanowiska z najbardziej charakterystycznymi formami tzw. kurhanów małopolskich, które zarejestrowano w okolicach Miechowa, Brześcia, Moczydła, Rzędowic, Sudołu, Dziemierzyc. Kopiec z epoki brązu położony jest w Szczotkowicach. Grodziska znane są na stanowiskach w Siedliskach i Książu Wielkim, a dwory obronne w Kozłowie, Klimontowie i Krzelowie. Ruiny zamku obronnego zachowały się w Janowiczkach. Zachowało się wiele zespołów rezydencjalnych i dworsko-parkowych, w tym o wybitnej wartości, założenie krajobrazowo-parkowe pałacu w Książu Wielkim-Mirowie i pałac z parkiem w Mianocicach i Lubczy, dwory i parki w Paszkowie, Krzelowie, Niegosławicach, Przewodach, Opatkowicach, Węchadłowie, Rzędowicach, Zareszynie, Zagorowie, Święcicach, Sancygniowie i Marchocicach. Zespoły drewnianej zabudowy wsi zachowały się fragmentarycznie w Dąbrowicy i w Cisiej. Na całym obszarze jest ponadto wiele kaplic i kapliczek z rzeźbionymi figurami przydrożnymi w tym też objęte ochroną konserwatorską. Nadzór nad obszarem sprawuje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego.

Ponadto na terenie gminy występują następują formy ochrony przyrody zestawione poniżej tabelarycznie.

Tabela 3	Formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław*
-------------	--

Tabela 3	Formy ochrony przyrody na terenie gminy Wodzisław*	
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Buk zwyczajny (nr rej.794)</i>	<i>2006-05- 29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Buk zwyczajny (nr rej.795)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Buk zwyczajny (nr rej.796)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Jodła pospolita (nr.rej.792)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Jodła pospolita (nr.rej.793)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Klon pospolity i lipa drobnolistna (nr rej.049)</i>	<i>1958-03-05</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Klon zwyczajny (nr rej.798)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Lipa drobnolistna (nr rej. 860</i>	
	<i>Dolina Mierzawy</i>	
<i>obszar chronionego krajobrazu</i>	<i>Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu (M-DOChK)</i>	<i>23-09-2013</i>
<i>rezerwat przyrody</i>	<i>Rezerwat florystyczny "Lubcza"</i>	<i>1959-05-05</i>
<i>obszar NATURA 2000 Dolina Mierzawy</i>	<i>specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)</i>	
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Wiąz pospolity (nr rej. 797)</i>	<i>2006-05-29</i>
<i>pomnik przyrody</i>	<i>Źródło (nr rej. 251)</i>	<i>1987-10-02</i>

*Na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Zabytki

Na liście Wojewódzkiego Konserwatora zabytków znalazły się następujące obiekty zlokalizowane na terenie gminy :

Klemencice

- *założenie podworskie krajobrazowe (pozostałości), nr rej.: 947 z 03.05.1977*

Lubcza

- *zespół pałacowy: pałac, nr rej. : 808 z 19.01.1973*
- *park, nr rej.: 681 z 19.12.1957 oraz 808 z 19. 01.1973*

Mieronice

- *zespół kościoła par. pw. św. Jakuba:*
- *kościół, nr rej.: 348 z 04.12.1956 oraz 193 z 11.02.1967*
- *dzwonnica, nr rej.: 193 z 11.02.1967*

Nawarzyce

- *kościół par. pw. św. Andrzeja, nr rej.: 397 z 1 5.01.1957 oraz 202 z 11.02.1967*

Nawarzyce - Leśne

- założenie folwarczne, nr rej.: 954 z 18.06.1977

Niegostawice

- zespół dworski:
- dwór, nr rej.: 221 z 16.09.1972
- park, nr rej.: 221 z 18.06.1977

Piotrkowie - Zarzecze

- kościół par. pw. św. Piotra i Pawła, nr rej.: 140 z 21.01.1933 oraz 223 z 11.02.1967
- park dworski, nr rej.: 93 z 15.02.1949 oraz 957 z 07.07.1977

Strzeszkowice

- park dworski, nr rej.: 532 z 05.12.1957 oraz 963 z 07.07.1977

Wodzisław

- zespół kościoła par. pw. św. Marcina: kościół, nr rej.: 261 z 16.10.1956 oraz 228 z 11.02.1967, dzwonnica, nr rej.: 228 z 11.02.1967 -
- bożnica, nr rej.: 182 z 20.01.1933 oraz 209 z 23.06.1967
- założenie podworskie przy ul. Brzeziny, nr rej.: 966 z 07.07.1977:
- pałac, nr rej.: 211 z 06.09.1971
- dwór, nr rej.: 211 z 06.09.1971
- rządcówka,
- park.

Tabela 4 Miejsca pamięci narodowej zlokalizowane na terenie gminy Wodzisław		
L.p	Rodzaj obiektu	Miejscowość położenia obiektu
1.	Pomnik partyzantów Armii Krajowej- 1944r.	Brzezinki – las
2.	Pomnik ofiar egzekucji 1943-1944	Kaziny- las
3.	Mogiła żołnierza AK ppor. Józefa Maja PS. „Ballet”	Mieronice-cmentarz katolicki
4.	Mogiła żołnierza AK obrońcy Westerplatte kpr Zenona Kubickiego	Nawarzyce-cmentarz katolicki
5.	Pomnik ofiar września 1939	Niegostawice
6.	Kwatera i nagrobek ofiar terroru 1944	Piotrkowice-cmentarz katolicki
7.	Pomnik ofiar pacyfikacji 1944	Sadki
8.	Kwatera i nagrobek ofiar września 1939	Wodzisław-cmentarz katolicki
9.	Kwatera i nagrobek ofiar I wojny światowej	Wodzisław-cmentarz katolicki
10.	Mogiła por. Legionów Polskich Czesława Bankiewicza, 1915	Wodzisław-cmentarz katolicki
11.	Mogiły (dwie) ofiar Powstania Warszawskiego	Wodzisław-cmentarz katolicki

<i>Tabela 4</i>		
<i>Miejsca pamięci narodowej zlokalizowane na terenie gminy Wodzisław</i>		
<i>L.p</i>	<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Miejscowość położenia obiektu</i>
12.	<i>Obelisk żołnierzom AK podobowodu „Łąka”- dowódca ppor. Józef Maj</i>	<i>Wodzisław-skwer u zbiegu ulic Rolniczej i Krakowskiej</i>
13.	<i>Tablica pamiątkowa poświęcona Tomaszowi Musielewiczowi- nauczycielowi Komendantowi Związku Strzeleckiego w Wodzisławiu, por. rez. Marynarki Wojennej Flotylli Pińskiej</i>	<i>Wodzisław- Zespół Szkół</i>
14.	<i>Pomnik Batalionów Chłopskich 1939-1945</i>	<i>Wodzisław- skwer przy Placu Wolności</i>
15.	<i>Tablica upamiętniająca – 80 rocznicę wkroczenia Pierwszej Kompanii Kadrowej Strzelców Józefa Piłsudskiego do Wodzisławia i Legionistów z Ziemi Wodzisławskiej</i>	<i>Wodzisław-budynek przy Placu Wolności</i>
16.	<i>Mogiła płk Kazimierza Konrada Błaszczńskiego vel Bogdana „Bończy” Tomaszewskiego – dowódcy oddziału kawalerii wojsk Powstania Styczniowego</i>	<i>Nawarzyce – cmentarz parafialny</i>
17.	<i>Obelisk dla uczczenia pamięci mieszkańców Brzezinek, Bugaja, Sadek, Zaryszyna, którzy wspierali w walce Partyzantów Armii Krajowej – w 53. rocznicę stoczonych w tych rejonie walk z hitlerowskim najeźdźcą obelisk ten ufundowali żołnierze Kedywu Krakowskiego Okręgu AK i Batalionu Partyzanckiego „SKAŁA”</i>	<i>Brzezinki</i>
18	<i>Pomnik upamiętniający zrzut lotniczy broni i sprzętu dla Armii Krajowej</i>	<i>Podlesie</i>

Ochronę na zabytkami reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

V. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU

Prawidłowo realizowany rozwój gospodarczy, przestrzenny i społeczny musi uwzględniać ochronę istniejącego ekosystemu oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie.

Działania przewidziane do podejmowania w Aktualizacji Programu... uwzględniają specyfikę gminy, niemniej każde działanie w mniejszym lub większym stopniu będzie oddziaływało na stan środowiska. W przypadku przestrzegania obowiązujących przepisów i zaleceń organów opiniujących potencjalny negatywny wpływ zostanie ograniczony do minimum. W przeważającym stopniu planowane przedsięwzięcia wpływać będą pozytywnie na stan środowiska naturalnego gminy.

Głównym celem Programu jest określenie polityki ekologicznej gminy, będącą realizacją polityki ekologicznej państwa rozumianą jako zjednoczenie celów ochrony środowiska z wyzwaniem zrównoważonego rozwoju w warunkach europejskich i rozszerzania ogólnoświatowej troski o Ziemię i jej przyszłych mieszkańców.

Program ochrony środowiska jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie i gminy Wodzisław. W szczególności:

- *przekazuje społeczeństwu, przedsiębiorcom informacje na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska,*
- *omawia najważniejsze problemy, w tym zagrożenia ekologiczne, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie,*
- *gwarantuje wdrażanie zrównoważonego rozwoju gminy,*
- *określa sposoby współpracy administracji publicznej wszystkich szczebli oraz instytucji i pozarządowych organizacji ekologicznych na rzecz ochrony środowiska w gminie,*
- *ułatwia występowanie o środki finansowe potrzebne do realizacji przedsięwzięć,*
- *ułatwia wydawanie decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska,*
- *organizuje system informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy.*

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy gwarantuje jego mieszkańcom poprawę warunków życia, odpowiednią promocję walorów środowiskowych i zasobów oraz szersze możliwości ich wykorzystania. Taki zrównoważony rozwój będzie możliwy przy uchwaleniu zapisów Aktualizacji Programu..., natomiast zaniechanie realizacji może wpłynąć negatywnie na środowisko a w efekcie na życie i zdrowie mieszkańców gminy.

Oddziaływanie na środowisko działań przewidzianych do realizacji w projektowanym dokumencie wiąże się głównie z ochroną przyrody, gospodarką wodno – ściekową, ochroną lasów i ochroną powietrza oraz gospodarką wodną.

Na omawianym obszarze występuje dysproporcja pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Największym zagrożeniem dla środowiska gminy a pośrednio regionu powoduje niewielki stopień skanalizowania omawianego obszaru. Efektem nieprawidłowych działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej jest zanieczyszczenie wód i gleb mające bezpośredni wpływ na życie i zdrowie ludzi oraz warunki bytowania zwierząt oraz roślinność. Zaniechanie realizacji planowanych działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej tj. budowy i rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej może prowadzić do niekorzystnych zmian w stosunkach wodnych obszaru i w terenach przyległych doprowadzając do zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Ze względu na małą odporność wodonośna na przenikanie zanieczyszczeń niepodjęcie działań w zakresie ochrony GZWP i brak wyraźnych tendencji do likwidacji źródeł zanieczyszczeń może doprowadzić do degradacji użytkowego poziomu wodonośnego i pogorszenia jakości wód podziemnych.

Planowane zadania termomodernizacyjne wpłyną pozytywnie na jakość powietrza atmosferycznego gminy oraz ograniczą zużycie nośników energii. Nieprawidłowo prowadzona eksploatacja surowców mineralnych systemem odkrywkowym może powodować powstanie: przekształceń powierzchni terenu, wyrobisk poeksploatacyjnych, niekiedy osuszanie gruntów, zanieczyszczenie wód i powietrza atmosferycznego. Nieracjonalne działania człowieka powodujące zmianę stosunków wodnych (regulacja rzek, melioracje odwadniające, osuszenie terenów podmokłych), powodują stopniowe osuszanie i zanik ekosystemów hydrogenicznym, odznaczających się bardzo wysokim systemem bioróżnorodności. Zagrożenie stanowią także pożary lasów i łąk, które naruszają równowagę ekosystemów i powodują spustoszenia gatunkowe flory i fauny.

W zakresie gospodarki leśnej odczuwalny jest brak dostatecznych środków finansowych na zalesienia, nadmierne rozproszenie kompleksów leśnych oraz nieracjonalna gospodarka leśna w lasach prywatnych.

Potencjalne zmiany stanu środowiska, w przypadku braku realizacji programu, dotyczą przede wszystkim pogorszenia jakości wód podziemnych i powierzchniowych, spowodowanego migracją zanieczyszczeń ze ścieków komunalnych odprowadzanych bez oczyszczenia do wód i gruntów, jak też wylewanych z opróżnianych szamb. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy oraz budowa kanalizacji deszczowej jest podstawowym działaniem funkcjonowania programu. Brak działań w celu objęcia ochroną najcenniejszych obiektów i obszarów, zalesiania nieużytków i słabych użytków rolnych, właściwego zagospodarowania dolin rzecznych, łąk, lasów, zarośli i renaturalizacja ekosystemów doprowadzi do degradacji środowiska przyrodniczego.

Wykorzystanie energii stanowi jedną z podstawowych przesłanek rozwoju gospodarczego, społecznego i poprawy jakości życia. Zapotrzebowanie na energię nieustannie rośnie, a problem zaspokajania potrzeb energetycznych jest stale

aktualny. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych może w znacznym stopniu przyczynić się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenia zużycia krajowych zasobów surowców. Niska emisja w przypadku braku przechodzenia na opalanie ekologiczne pogorszy w znaczny sposób jakość powietrza atmosferycznego.

V. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH.

W świetle przytoczonych powyżej informacji obrazujących stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na obszarze Jaworzna jak również w odniesieniu do danych dotyczących infrastruktury techniczno – inżynierskiej występującej na terenie charakteryzowanej jednostki administracyjnej należy uznać, że segmentami środowiska, w obrębie których na obszarze gminy występują największe problemy i które w sposób szczególny zagrożone są negatywnymi oddziaływaniami, w tym antropopresją, są: zasoby wodne oraz jakość gleb i powietrza. Nie oznacza to oczywiście, że problemy i szkodliwy wpływ postępujących procesów społeczno - gospodarczych nie dotyczą również innych komponentów przyrodniczych, aczkolwiek bez wątpienia notowane obecnie w nich zagrożenia są znacznie mniej uciążliwe.

5.1. Zanieczyszczenie powietrza.

Na terenie gminy brak zakładów przemysłowych mogących w sposób znaczący wpływać negatywnie na jakość powietrza. Można brać jednak pod uwagę zanieczyszczenia napływowe z różnych emitorów. Głównym źródłem zanieczyszczeń jest niska emisja z palenisk domowych opalanych w głównej mierze węglem i drewnem oraz spalaniem odpadów w paleniskach nie przystosowanych do tego. Liniowym źródłem zanieczyszczeń powietrza są drogi. Lokalnie jakość powietrza jest pogarszana wskutek emisji uciążliwych zapachów (odorów).

W gminie nie prowadzi się obecnie pomiarów zanieczyszczeń powietrza. Na podstawie wyników monitoringu zanieczyszczeń powietrza prowadzonego w innych terenach województwa można stwierdzić, że dopuszczalne stężenia średnioroczne dwutlenku siarki mogą być na terenie gminy przekraczane w sezonie grzewczym (listopad - marzec). Inne zanieczyszczenia powietrza nie przekraczają poziomu normatywnego. Zanieczyszczenie powietrza może wzrastać przy wzmożonym ruchu pojazdów oraz czasowo przy wykonywaniu robót budowlanych.

Do podstawowych ognisk zanieczyszczeń powietrza związanych z gospodarką rolną i hodowlaną zaliczyć można:

- obszary intensywnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin;
- miejsca niewłaściwego magazynowania nawozów mineralnych;
- miejsca usuwania przeterminowanych pestycydów;
- miejsca wykonywania kiszzonek paszowych;
- tereny rolniczego wykorzystywania gnojowicy;
- obejścia gospodarskie.

Sektor rolniczy nie ma tak wielkiego wpływu na zanieczyszczenie powietrza jak, np. przemysł energetyczny, transport. Zanieczyszczenia dotyczą spalania paliw kopalnych (węgiel, olej napędowy) oraz emisji metanu i tlenków azotu.

Zanieczyszczenia ze spalania paliw kopalnych pochodzą z ogrzewania obiektów oraz z procesu spalania paliw płynnych przez pojazdy rolnicze (samochody, ciągniki rolnicze, kombajny). Zanieczyszczenie metanowe powstaje głównie podczas złego przechowywania nawozów organicznych (obornik, gnojówka). Ulatnianie z obornika powstaje podczas przechowywania na gnojowni, gdy są stworzone tlenowe warunki fermentacji. Z nawozów płynnych, gdy są zbyt długo nie mieszane z glebą podczas ich stosowania, oraz gdy są przechowywane w nieszczelnych zbiornikach.

Wśród substancji stosowanych w rolnictwie największy problem stanowią pestycydy. Ogólnie pestycydy można podzielić na nieorganiczne i organiczne, a te ostatnie – na naturalne i syntetyczne. W powietrzu pestycydy są obecne w postaci rozpuszczonej w parze wodnej, w postaci gazowej są adsorbowane na stałych cząstkach zawiesin czy pyłów. Dla dobrze zbadanej grupy, jaką są pestycydy chloroorganiczne stwierdzono, że ponad 90% związków obecnych w powietrzu występuje w postaci gazowej. O tym czy dominują formy gazowe, czy też dany pestycyd zostaje zaadsorbowany na drobinach zawiesin decyduje prężność pary danego związku i zawartość zawiesin w powietrzu. W pobliżu obszarów gdzie zwiększa się zapylenie, wzrasta udział procesów adsorpcji. Zaadsorbowane pestycydy wraz z opadem pyłu, deszczem i śniegiem osadzają się na powierzchni ziemi lub zbiorników wodnych.

W nawozach organicznych płynnych zachodzi proces przekształcania azotu do amoniaku, który się ulatnia. Zapobiega temu szczelne przykrycie zbiornika, a także dodanie superfosfatu wiążącego amoniak.

W celu ograniczenia zanieczyszczenia przez amoniak oraz związki azotowe należy:

- właściwie stosować nawozy azotowe (mocznik na glebach zasadowych należy przykryć ziemią)
- właściwie stosować nawozy organiczne (nie pozostawiać zbyt długo bez wymieszania bądź przykrycia ziemią)
- nie należy stosować wapna jednocześnie z obornikiem oraz innymi nawozami organicznymi ponieważ następuje utlenianie się amoniaku
- właściwie przechowywać nawozy organiczne jak i mineralne.

Rolnictwo jest (hodowla bydła) największym dostarczycielem metanu (jednego z gazów powodujących efekt cieplarniany) w czasie przechowywania obornika następują przemiany węglowodanów i białek. Szybkość przemiany zależy od temperatury, wilgotności oraz dostępu powietrza. Na ogół przy wyższej temperaturze i przy większym dostępie powietrza procesy rozkładu przebiegają szybciej niż w temperaturze niższej i w warunkach beztlenowych. Przyjmuje się, że optymalna temperatura w czasie przechowywania wynosi 30-35,0°C. Temperatury tę uzyskuje się przy słabym dostępie powietrza. W warunkach beztlenowych obok dwutlenku węgla wytwarza się metan.

Ponadto należy wziąć pod uwagę następujące źródła zanieczyszczenia powietrza:

ROLNICTWO:

- aerozole pestycydów,
- kurz z piór ptasich.
- tereny bagienne i hodowla zwierząt - CH₄, nawożenie - NO₂, NH₃, H₂S, odory,
- cząstki gleby

OBSZARY ZURBANIZOWANE:

- lotne związki organiczne, cząstki, aerozole (np. Pb, V, Cu, Zn, Cd, WWA, PCB,
- dioksyny, dym)
- produkty spalania paliwa - CO_x, SO_x, NO_x, As, Pb, U, V, Zn, W, WA
- ogniska - WWA, PCDD, PCDF, Pb, Cd itd.

UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW:

- spalanie - gryzące dymy, aerozole i pyły (Cd, Hg, Pb, CO_x, NO_x, PCDD, PCDF, WWA)
- miejsca zakopywania odpadów - CH₄, lotne związki organiczne
- odpady hodowlane: CH₄, NH₃, H₂S
- spalanie tworzyw sztucznych (WWA, PCDD, PCDF)

TRANSPORT:

- gazy spalinowe, aerozole i pyły (np.: CO_x, SO_x, NO_x, dym, WWA PAN, O₃, Pb, Br, Cl, V, Mo).

5.2. ZANIECZYSZCZENIE WÓD

Jakość wód na terenie gminy jest narażona na antropopresję. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to gospodarka wodnościekowa, rolnictwo i komunikacja.

Dla zapewnienia podstawowych warunków bytowania człowieka, niezbędna jest ochrona środowiska wodnego, na które składają się wody występujące na powierzchni ziemi oraz wody zaliczane do podziemnych.

Stan czystości wód powierzchniowych nie jest kontrolowany.. O ich jakości może świadczyć to iż: cieką służy jako odbiornik wód drenarskich z intensywnie użytkowanych gruntów rolnych, co wiąże się z zanieczyszczeniem wód drenarskich substancjami nawozowymi; może również pojawiać się okresowo zagrożenie ze strony pozostałości środków ochrony roślin, źródłem zanieczyszczeń wód są również ścieki bytowe, które z indywidualnych układów kanalizacyjnych (szamba) przenikają do wód powierzchniowych, wskutek powszechnie spotykanej ich nieszczelności, albo odprowadzeniom do gruntu lub nawet bezpośrednio do wód.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są ścieki komunalne i transportowe oraz ścieki z terenów rolniczych. Z podłączenia do

kanalizacji ogólnospławnej korzysta niewielki procent mieszkańców gminy. Ścieki bytowo - gospodarcze z obiektów nie podłączonych do kanalizacji zbiorczej odprowadzane są do przydomowych osadników lub bezpośrednio do gruntu i wód powierzchniowych. Na terenie gminy brak indywidualnych oczyszczalni ścieków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych - z oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu - jest Mierzawa.

Gospodarka ściekami komunalnymi jest problemem ogólnopolskim. Zanieczyszczenia z tego źródła powodują deficyt tlenowy, podwyższona zawartość związków organicznych, związków biogennych oraz zanieczyszczenie bakteriologiczne. Rolnictwo jest źródłem głównie azotu azotanowego, będącym charakterystycznym zanieczyszczeniem z rolnictwa.

Na terenie gminy Wodzisław monitoringiem regionalnym wód powierzchniowych objęta jest rzeka Mierzawa, jednak punkt monitoringu regionalnego znajduje się poza terenem gminy. Badania wody Mierzawy wykazały na całej długości III klasę czystości ze względu na azotyny, fosfor ogólny i miano Coli oraz obecność azotynów będących podstawowym wskaźnikiem eutrofizacji. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to ścieki komunalne oraz spływy z pól uprawnych.

Należy pamiętać o depozycji zanieczyszczeń z opadów. Opady są znaczącym źródłem zanieczyszczeń obszarowych i mogą spowodować pogorszenie jakości gleb i niekorzystnie wpływać na jakość wód.

Zły stan jakości wód powierzchniowych wpływa niekorzystnie na możliwości gospodarczego ich wykorzystania. Cieki płynące na terenie gminy nie mogą wprawdzie służyć jako źródła zaopatrzenia w wodę wodociągową, jednak od dawna zasilają wodą istniejące niewielkie stawy hodowlane. Zanieczyszczenie wód płynących bardzo pogarsza warunki hodowli ryb, zmniejszając ich odporność na choroby, prowadzi też do występowania deficytu tlenowego w okresach letnich, co może skutkować śnięciem ryb.

Problemem jest również brak kanalizacji opadowej ujmującej spływy powierzchniowe. Jednak rolniczy charakter gminy nie daje podstaw do prognozowania powstawania znacznych ilości ścieków o składzie i stężeniu nie pozwalającym na odprowadzenie ich bez oczyszczania do kanalizacji gminnej.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA SKAŻENIA WÓD:

ROLNICTWO

wycieki z silosów z kiszonką i osadników. NO_3^- , HPO_4^{2-} , wycieki pestycydów, wody deszczowe spłukujące gleby, cząstki gleby, węglowodory (wycieki paliwa), jony metali, odpady kwasowe i rozpuszczalniki (lotne związki organiczne) po oczyszczaniu metali,

TRANSPORT:

- wycieki paliwa, wycieki transportowanych ładunków (np.: węglowodory, pestycydy, substancje chemiczne,), odladzanie dróg (np. glikol etylenowy, różne sole), osadzanie się produktów spalania, , Pb, Br, Cl, cząstki (Pb, Br, Cl, WWA), kwasy, szeroka gama rozpuszczalnych i nierozpuszczalnych związków, cząstki gumy z opon (zawierające Zn i Cd);

TERENY ZURBANIZOWANE:

- szeroka gama ścieków, WWA z sadzy, Pb, Zn itd., zużyte oleje, chloropochodne. detergenty

UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW:

- wycieki z zakopanych odpadów, NO_3^- , NH_4^+ , Cl, SO_4^{2-} , Cl, Cd, PCB, mikroorganizmy, ścieki po obróbce wodnej—materia organiczna, HPO_4^{2-} , NO_3^- , NH_4^+ , Cl, SO_4^{2-}

ŹRÓDŁA PRZYPADKOWE:

- wycieki z podziemnych zbiorników, np. rozpuszczalników, produktów naftowych, niewodne fazy ciekłe, korozja przedmiotów metalowych — Cu, Zn, Cd, Pb awarie przemysłowe, powodzie;

PRZEMIESZCZANIE DALEKIEGO ZASIĘGU W POWIETRZU:

- As, Pb, Cd, Hg, UO_x , Zn, NO_x , SO_4 pestycydy, WWA i przenoszone przez wiatr cząstki gleby z zaadsorbowanymi pestycydami i substancjami szkodliwymi;

5.4 ZANIECZYSZCZENIA GLEB

W systemie ochrony środowiska szczególne miejsce zajmują obszary rolnicze. Otaczają one i przenikają wszystkie ekosystemy. Głównymi zagrożeniami dla nich są:

- stosunki wodne,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie atmosfery,
- degradacja fizyczna, chemiczna i biologiczna gleb,
- urbanizacja.

Do zagrożeń ilościowych należy występująca na terenie gminy erozja wodna gleb liniowa i powierzchniowa. Każdy rodzaj erozji jest czynnikiem degradującym gleby, a zwłaszcza rolniczą przestrzeń produkcyjną. Jej skutki przejawiają się w zmianach:

- warunków przyrodniczych (rzeźby terenu, gleb, stosunków wodnych, roślinności),

- warunków gospodarczo organizacyjnych (deformacja granic pól, rozczłonkowanie gruntów, pogłębienie dróg, niszczenie urządzeń technicznych).

Na terenie gminy na erozję wodną narażone są zwłaszcza tereny nadrzeczne oraz tereny żerowania bobrów. Ponadto erozja gleb może występować w wyniku niewłaściwie prowadzonych prac polowych i budowlanych.

Zagrożeniami jakościowymi określa się m.in. uszkodzenia gruntów powstałe w wyniku działalności człowieka, emisji zanieczyszczeń przemysłowych, komunikacyjnych i komunalnych. Na terenie Gminy zagrożenia te mogą występować w związku z realizacją nowych obiektów budowlanych i przebiegiem tras komunikacyjnych.

Do głównych czynników powodujących degradację terenów na obszarze Gminy należą:

- niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i gleby,
- spływ powierzchniowy,
- depozycja zanieczyszczeń z opadów,
- występowanie nielicznych dzikich wysypisk, spalanie odpadów,
- emisja zanieczyszczeń technologicznych oraz ze spalania paliw płynnych i stałych;

W przypadku gminy Wodzisław istotne zwłaszcza jest zagrożenie wynikające z niedostatecznego skanalizowania Gminy. Jej rozbudowa traktowana jest jako priorytet. Nie bez znaczenia jest również działalność rolnicza. Zagrożeniem dla środowiska jest nadmierne wylesianie, stosowane środki ochrony roślin i nawozy.

Gleba odgrywa szczególną rolę w systemie przyrodniczym będąc jego bardzo aktywnym elementem. Na terenie gminy zanieczyszczenie metalami ciężkimi jest niewielkie, głównie przy trasach komunikacyjnych. W bezpośrednim otoczeniu dróg można spodziewać się warunków innych niż naturalne. Gleby, zwłaszcza na terenach narażonych na oddziaływanie emisji komunikacyjnych i komunalnych charakteryzują się zawartością WWA. Istotnym zjawiskiem jest również mokra depozycja zanieczyszczeń.

Dla gminy Wodzisław ze względu na jej rolniczy charakter gleby stanowią bardzo istotny element środowiska. Gleby pochodzenia organicznego i obszary zmeliorowane, powinny być chronione przed wykorzystaniem na cele poza rolnicze. Na terenie gminy znajdują się również gleby o niskich wartościach dla rolnictwa, gleby te nadają się do wykorzystania na cele nierolnicze lub do zalesienia (na podstawie raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” – 2011r.).

5.5. SUROWCE MINERALNE

Zagrożenia dla środowiska wynikające z eksploatacji surowców mineralnych - w przypadku gminy Wodzisław są stosunkowo niewielkie. Wynika to z faktu, że eksploatacja zachodzi na niewielkich powierzchniach i na niewielkich głębokościach. Eksploatacja kopalni mineralnych, prowadzona dorywczo bez koncesji, uniemożliwia określenie wielkości ich wydobycia. Prowadzona eksploatacja rabunkowa piasku powoduje znaczną dewastację powierzchni gleby i lasów.

W przypadku eksploatacji wglębnej, poniżej poziomu lustra wody gruntowej, może dojść do obniżenia poziomu wody gruntowej na terenach przyległych, "ściągnięcia" wody do powstałego zbiornika i przesuszania przyległych do wyrobiska gruntów.

W przypadku powierzchniowej eksploatacji następuje zniekształcenie krajobrazu. Może to prowadzić do eliminacji niektórych rzadkich gatunków roślin i zwierząt, szczególnie piasko i ciepłolubnych. Najpoważniejszym zagrożeniem dla środowiska jest pozostawianie wyeksploatowanych wyrobisk bez uporządkowania i rekultywacji. Niszczą one krajobraz i często stają się miejscem nielegalnego gromadzenia odpadów, czasami szkodliwych odpadów chemicznych, co wpływa na degradację krajobrazu i może wpływać na zanieczyszczanie wód gruntowych.

5.6. KLIMAT AKUSTYCZNY.

5.6.1. HAŁAS.

Wartości progowe poziomów hałasu określa rozporządzenie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1109) Wartości progowe poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej.

Gdy eksploatacja instalacji powodującej w środowisku przekracza dopuszczalne poziomy, wymagane jest pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska. W związku z akcesją Polski do Unii Europejskiej uwzględnione zostały również uwarunkowania zawarte w prawie wspólnotowym. Zagadnienia związane z hałasem podzielone zostały na cztery kategorie:

- emisje hałasu z pojazdów silnikowych: Dyrektywy 78/1015/EWG (motocykle) i 96/20/WE (pojazdy silnikowe) wprowadzające limity poziomu natężenia dźwięku,
- emisje hałasu ze sprzętu domowego: Dyrektywa ramowa 86/594/EWG,
- emisje hałasu z samolotów: Dyrektywy 80/51/EWG (samoloty ponadźwiękowe), 89/629/EWG (samoloty odrzutowe), 92/14/EWG (ograniczenie eksploatacji samolotów),
- sprzęt i maszyny budowlane: Dyrektywa ramowa 84/532/EWG (dopuszczalne poziomy mocy akustycznej) oraz siedem dyrektyw „córek”: 84/533/EWG (sprężarki),

84/534/EWG (żurawie wieżowe), 84/535/EWG (generatory prądu), 85/537/EWG (kruszarki betonu), 85/538/EWG (kosiarki do trawy), 86/662/EWG (koparki hydrauliczne).

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Brak informacji o poziomie hałasu generowanego przez źródła usługowe na terenie Wodzisławia oraz o wynikach ewentualnych pomiarów. Istotnym problemem może być uciążliwość dla bliskiego otoczenia małych zakładów rzemieślniczych i produkcyjnych, mieszczących się w budynki mieszkalne, lub znajdujących się w bezpośrednim ich sąsiedztwie. Częstym przypadkiem jest wzrost uciążliwości związany z rozwojem działalności, lub zmianą jej profilu.

Przebiegi dróg głównych powoduje stan, w którym na znacznych obszarach zabudowy występują istotne uciążliwości akustyczne od komunikacji. Konieczność ewentualnej realizacji przesłon akustycznych lub innych zabezpieczeń ograniczających propagację hałasu powinna być jednym z powodów i przedmiotów przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko odpowiednich odcinków tych dróg. Ze względu na znaczny zasięg uciążliwości akustycznej drogi o dużym natężeniu ruchu, przeważnie znacznie wykraczający poza odległości ustalonych nieprzekraczalnych linii zabudowy wzdłuż dróg, w przypadkach niemożliwości zastosowania, lub nieskuteczności technicznych urządzeń ograniczenia propagacji hałasu, możliwe jest utworzenie w pasach o odpowiedniej szerokości wzdłuż dróg obszarów ograniczonego użytkowania.

Głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest na terenie gminy ruch drogowy. Ze względu na stopień uciążliwości wzdłuż dróg gminy nie występuje uciążliwość akustyczna wymagająca wprowadzenia ograniczeń w użytkowaniu (ustanowienie strefy ograniczonego użytkowania) sąsiadującej z nimi zabudowy i terenów otwartych.

5.6.2. WIBRACJE.

Źródła wibracji można podzielić na dwa główne rodzaje:

- * wibracje pochodzące od narzędzi i urządzeń,
- * wibracje przenoszone z podłoża, np. z drgających platform, podłóg, siedzeń w pojazdach mechanicznych itp.

Szkodliwość wibracji zależy od wielkości natężenia źródła charakteru zmian, w czasie oraz długości trwania działania. Na wibracje narażony jest każdy człowiek zarówno w pracy jak i w życiu codziennym. Wibracje i wstrząsy, podobnie jak hałas, przenoszone są przez wzbudzone do drgań konstrukcje budynków mieszkalnych. Skutkiem oddziaływania wibracji na człowieka są zmiany w układzie nerwowym, krążenia, narządach ruchu oraz układzie pokarmowym. Dlatego też wibracje należy zmniejszać lub likwidować w miejscach ich powstawania m.in. poprzez zmiany w konstrukcji aparatury i maszyn, stosowanie elastycznych podłoży (guma, korek), ekranów tłumiących wibracje itp.

5.7. PRZEKSZTAŁCENIA SIEDLISK

Zagrożenie zasobów przyrodniczych gminy również związane jest z przemianami w użytkowaniu gruntów i dotyczy przypadków zamiany użytków zielonych różnego rodzaju w grunty orne. Zniszczeniem zagrożone mogą być wówczas powstałe przy wieloletnim użytkowaniu kośnym lub wypasowym, specyficzne, półnaturalne zbiorowiska łąkowe. Wobec odwrotnej tendencji przemian w użytkowaniu gruntów rolnych oraz odbywającego się na dużą skalę wyłączenia z uprawy mniej wartościowych gruntów rolnych, tego rodzaju zagrożenie praktycznie na terenie gminy nie zachodzi.

W warunkach Gminy największą odpornością na degradację charakteryzują się:

- jako ekosystemy o najmniejszym stopniu przekształcenia — zbiorowiska leśne. Mimo, że skład gatunkowy drzewostanów w lasach prywatnych jest mało korzystny to jednak generalnie spełnia wymagania siedliskowe. Jednak widoczny jest pewien stopień zubożenia gatunkowego (zmniejszenia różnorodności) związanego z dominacją w latach wcześniejszych funkcji produkcyjnej. Dominują tu bardziej wartościowe gospodarczo gatunki na niekorzyść gatunków związanych biocenotycznie z siedliskiem. W lasach państwowych sytuacja pod względem funkcji siedliskotwórczej jest zdecydowanie bardziej korzystna. Jest to wynik dostosowania gospodarki w lasach państwowych do wymogów ochrony środowiska.
- zbiorowiska olszy szarej i wierzyby występujące w dnach dolin rzek, przede wszystkim z racji ekspansywności gatunków je budujących. Niską odporność wykazują zwykle półnaturalne zbiorowiska łąkowe. Zarzucenie gospodarki, lub przebudowa gatunkowa mająca na celu zwiększenie produkcji powoduje ich zubożenie gatunkowe i ograniczenie roli środowiskowej i krajobrazowej.

Pozostałe występujące tu zbiorowiska nieleśne budowane głównie przez gatunki wybitnie kosmopolityczne nie są zagrożone. Ich fizjonomia i struktura zmienia się wraz ze zmianami sposobu zagospodarowania i stopnia zainwestowania.

W warunkach przyrodniczych i gospodarczych gminy, procesy, które można określić ogólnie jako „renaturyzacja”, mogą zachodzić na terenach leśnych i na terenach zalewowych (w sposób naturalny, lub sztuczny poprzez planową „przebudowę” składu drzewostanu) oraz na terenach nie wykorzystywanych gospodarczo oraz na terenach niekorzystnych dla zainwestowania i zagospodarowania rolnego, przeznaczanych do zalesień.

VI. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ OBSZARY NATURA 2000, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Realizacja każdej inwestycji, bez względu na jej charakter, skalę czy planowane funkcje, oddziałuje w określony sposób na środowisko i w konsekwencji na człowieka. Skutki tych oddziaływań mają różny charakter, różną skalę, trwałość w czasie, odwracalność i współdziałanie. Z tej przyczyny dla poprawnej oceny skutków, jakie może powodować przeprowadzenie konkretnych zamierzeń inwestycyjnych należy, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, rozważać problemy oddziaływań holistycznie, mając na uwadze nie tylko konsekwencje środowiskowe, ale społeczne i ekonomiczne same w sobie, jak również skutki występujące w odniesieniu do tych trzech składowych, traktowanych równoprawnie.

Planowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław zadania będą wpływać na:

- powietrze atmosferyczne
- klimat akustyczny
- roślinność i zwierzęta
- zasoby naturalne i glebę
- wartości przyrodniczo – krajobrazowe i kulturowe
- wody powierzchniowe i podziemne
- ludzi.

Bezsprzecznie najbardziej zauważalny wpływ na środowisko wystąpi na etapie budowy planowanych inwestycji – dróg, kanalizacji, wodociągów, obiektów budowlanych oraz przeprowadzania termomodernizacji. Negatywne oddziaływanie będzie w tym wypadku ograniczone do etapu budowy. Długofalowy wpływ na wszystkie elementy środowiska w wyniku realizacji projektów będzie miała pozytywny wpływ na wszystkie elementy środowiska przyrodniczego gminy oraz na życie i zdrowie ludzi.

Każda inwestycja mogąca potencjalnie znacząco oddziaływać na środowiska prowadzona na terenie gminy Wodzisław związana z budową jak również późniejszą eksploatacją jest dokładnie przeanalizowana i określone zostają ich oddziaływanie na etapie uzyskania decyzji środowiskowych.

Realizacja założeń aktualizowanego programu ochrony środowiska ma na celu poprawę istniejącego stanu środowiska w zakresie związanym z ochroną przyrody, eksploatacją surowców mineralnych, gospodarką wodno-ściekową, gospodarką leśną i ochroną powietrza.

Długofalowym zagrożeniem będzie zaniechanie realizacji programu.

1. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI, GLEBY, KRAJOBRAZ

W trakcie robót związanych z remontem i budową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz robotami drogowymi następować będą przekształcenia powierzchni możliwy jest również wpływ na gleby terenów sąsiadujących z planowanymi inwestycjami. Ponadto zmianie ulegną tereny składowania materiałów i sprzętu budowlanego. W trakcie robót może dojść również do skażenia terenu w przypadku wycieków z pojazdów stosowanych podczas prac.

Przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb wystąpią również na terenach składowania materiałów budowlanych i w wyniku pracy sprzętu budowlanego oraz w przypadkach awaryjnych wycieków substancji ropopochodnych. Podczas robót ziemnych dojdzie do przekształcenia struktury powierzchni.

- • zmiany struktury litologicznej podglebia;
- • zniszczenie profilu glebowego;
- • zmiany fizycznej struktury gleby w wyniku ugniatania sprzętem budowlanym i składowanym materiałem.

Wszelkie roboty budowlane na etapie realizacji wpłyną również na krajobraz. Oddziaływanie to będzie krótko terminowe.

Przy właściwie zaprojektowanych zabezpieczeniach i zachowaniu należytej ostrożności oddziaływanie zostaną zminimalizowane.

W efekcie realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie i budowie kanalizacji i wodociągów gminnych oraz dróg zmniejszy się negatywny wpływ na gleby, który obecnie wynika z niekontrolowanej gospodarki wodno – ściekowej degradacji gleb.

2. ODDZIAŁYWANIE NA GATUNKI FAUNY, FLORY I SIEDLISKA

Zgodnie z art. 82, ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. –Dz. U. Nr 92 z 2004 r., poz. 880, prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w obrębie bryły korzeniowej drzew lub krzewów na terenach zieleni powinny być wykonywane w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom. Teren budowy jest miejscem, gdzie występują szczególnie liczne zagrożenia dla drzew i krzewów w postaci bezpośrednich uszkodzeń lub niekorzystnych zmian warunków siedliskowych. Dlatego drzewa i krzewy na placu budowy muszą pozostać odpowiednio zabezpieczone. W przypadku konieczności usunięcia zieleni wysokiej inwestor zobowiązany będzie do nasadzeń kompensacyjnych.

Przed rozpoczęciem prac termomodernizacyjnych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Każdy przypadek

podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu ptaków (oraz nietoperzy) do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tych zwierząt, a zatem jako naruszenie zakazu, o którym mowa w ustawie o ochronie przyrody. Przed przystąpieniem do wykonywania termoizolacji budynków należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4 tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Decyzja RDOŚ jest niezależna od decyzji związanych z wymogami prawa budowlanego. Składając wniosek o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi gatunków podlegających ochronie. Zaleca się obligatoryjnie zlecać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej.

Pozostałe planowane działania są w większości całkowicie neutralne dla bioróżnorodności i tym bardziej nie przyczynią się do redukcji liczby gatunków, jak też do redukcji populacji zwierząt, czy liczby obiektów przyrodniczych.

3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI I DOBRA MATERIALNE

Nie przewiduje się negatywnego wpływu na dziedzictwo kulturowe oraz zdrowie ludzi. W programie inwestycji należy stosować nowoczesne, dostępne rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne, umożliwiające eliminowanie niekorzystnego oddziaływania inwestycji na poszczególne elementy środowiska, zapewniające ograniczenie uciążliwości do granic władania inwestycji. Przy właściwie zaprojektowanych zabezpieczeniach zagrożenia bezpośrednio będą zminimalizowane. Zadania polegające na budowie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz uzbrojenie terenów na obszarze gminy przyczynią się do rozwoju infrastruktury na omawianym obszarze oraz zapewnią mieszkańcom dostęp do jakości wody spełniającej wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz poprawę środowiska przyrodniczego. Jest to istotne tym bardziej, że niejednokrotnie wykazano skażenie bakteriologiczne wody pitnej na terenie gminy.

Planowane przedsięwzięcia wpłyną docelowo na podniesienie komfortu życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa, jakie zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji poszczególnych działań, ponieważ ochrona środowiska wymaga podejmowania świadomych decyzji przez administrację różnego szczebla oraz uzyskania dla tych decyzji akceptacji i poparcia mieszkańców. Niezbędnym elementem zwiększającym świadomość ekologiczną jest także swobodny dostęp do informacji o środowisku. Stworzenie elektronicznych baz danych umożliwia podejmowanie właściwych decyzji administracyjnych mających wpływ na stan środowiska, ponieważ zawsze dostępna jest informacja o aktualnym stanie

środowiska. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc bardzo istotną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy gwarantuje jego mieszkańcom poprawę warunków życia, odpowiednią promocję walorów środowiskowych i zasobów oraz szersze możliwości jego wykorzystania.

4. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY I OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONY PRZYRODY

Obszar gminy ma lokalne i ponadlokalne znaczenie przyrodnicze. Na terenie gminy znajduje się część obszaru siedliskowego NATURA 2000 - o kodzie PHL260020 – Dolina Mierzawy mający znaczenie wspólnotowe (OZW) oraz Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu, ponadto rezerwat "Lubcza" oraz 10 pomników przyrody. W związku z uwzględnianiem przy realizacji wszystkich nakazów i zakazów obowiązujących na terenach chronionych planowane w analizowanym programie działania nie będą miały wpływu na obszary i obiekty podlegające ochronie.

Wojewoda Świętokrzyski Rozporządzeniem Nr 89/2005 z dnia 14 lipca 2005 roku (Dz.Urz.Woj.Święt. Nr 156, poz. 1950 ze zm.) ustalił:

działania na terenie Obszarów chronionych w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

zakaz:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Na terenie Miechowsko – Działoszyńskiego obszaru chronionego krajobrazu znajduje się rezerwat przyrody „Lubcza”.

Dla rezerwatów przyrody określone są praktycznie te same zakazy co dla parków narodowych. W parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 2) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 3) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 4) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- 5) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;

- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 7) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 8) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 9) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 10) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 11) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 12) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 13) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 14) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 15) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;
- 16) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 17) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 19) zakłócania ciszy;

20) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

21) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;

22) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

23) prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

24) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;

25) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;

26) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

W stosunku do pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego stosuje się następujące zakazy:

1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;

2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;

4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;

7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;

8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;

11) umieszczania tablic reklamowych.

Dolinę Mierzawy jak również samą rzekę należy zaliczyć do lokalnych korytarzy ekologicznych. Analizowane odcinki rzek stanowią łącznik pomiędzy wodami Nidy a górnej Mierzawy. Jest to koryto dla wędrówki szeregu cennych gatunków ryb m.in. pstrąga, lipienia. Również dla owadów, głównie związanych z siedliskami łąkowymi, jest to ważny korytarz pomiędzy populacjami z Doliny Nidy a Górnej Mierzawy. W związku z tym zachowanie odpowiednich siedlisk oraz drożności rzeki jest ważne z przyrodniczego punktu widzenia. Projektowane prace nie będą miały wpływu na zmiany w charakterze siedlisk przyrodniczych, w tym również parametrów rzeki, nie nastąpi zakłócenie dotychczasowych szlaków migracyjnych owadów i ryb.

Podczas realizacji inwestycji zapisanych w Aktualizacji Programu... zastosowane zostaną rozwiązania chroniące środowisko przed zanieczyszczeniem. Nie przewiduje się żadnych negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji zadań inwestycyjnych objętych gminnym programem ochrony środowiska. Planowane przedsięwzięcia nie będą oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności: stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz integralność obszarów Natura 2000 i jego powiązania z innymi obszarami. Również podczas realizacji inwestycji celu publicznego zapisane w Programie zastosowane zostaną rozwiązania chroniące środowisko przed zanieczyszczeniem i nie przewiduje się żadnych negatywnych oddziaływań na obszary i obiekty podlegające ochronie przyrody i krajobrazu.

W związku z planowanym uregulowaniem gospodarki ściekowej w gminie, inwestycje powinny polepszyć stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych w tym rejonie w porównaniu do stanu istniejącego. Projektowane działania nie będą miały negatywnego wpływu na funkcje ochronne tych obszarów.

W związku z planowanym zabezpieczeniem ruin synagogi w Wodzisławiu prace będą prowadzone pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach.

5. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Cały obszar gminy, położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 „Niecka Miechowska SE” o charakterze szczelinowo-porowym i szczelinowo – krasowym w utworach kredy górnej. GZWP „Niecka Miechowska SE” Nr 409 posiada dokumentację hydrogeologiczną przyjętą przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją znak: DG kdh/BJ/489-6227/99 z dnia 14 lipca 1999 r. Zgodnie z ww. dokumentacją powierzchnia zbiornika wynosi 2 975 km² a jego zasoby dyspozycyjne ustalone zostały na 437 962 m³/dobę. Zasilanie zbiornika odbywa się przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych, przez dopływ wód z piętra czwartorzędowego na obszarze, gdzie brak jest izolacji oraz przez dopływ wód podziemnych z terenów sąsiednich przez co jest podatna za zanieczyszczenia.

W obrębie obszaru ochronnego zbiornika, na terenie gminy Wodzisław dokumentacja wyznacza trzy tereny, na których czas przesiąkania pionowego potencjalnych zanieczyszczeń konserwatywnych do poziomu kredowego jest większa lub równa 25 lat. Rejony te jako bardziej odporne na migracje zanieczyszczeń mogą być rozważane pod przeznaczenie pod inwestycje, co do których zachodzi obawa o niekorzystnym wpływie na wody podziemne. Tereny te położone są: między Brześciem a Olszówką oraz na północny – wschód i na południowy wschód od miejscowości Wodzisław.

Eksploracja wód podziemnych na terenie gminy prowadzona jest studniami wierconymi. W strefach ochronnych ujęć obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia. Znajdują się one w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną.

Dla wszystkich ujęć sformułowano następujące wspólne zalecenia i zakazy (wyciąg z decyzji wodnoprawnych):

W związku z ustanowieniem stref ochronnych ujęcia wody zobowiązuje się użytkownika do:

W strefie bezpośredniej:

- 1. Ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach i zabezpieczenia przed wejściem osób nieupoważnionych.
- 2. Zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości.
- 3. Zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.
- 4. Umieszczenia na bramie ogrodzenia tablicy informacyjno – ostrzegawczej o treści: Obiekt wodociągowy, bezpośrednia strefa ochrony ujęcia wody, niezatrudnionym wstęp wzbroniony

W strefie pośredniej:

- 1. W zasięgu stref (wewnętrznej i zewnętrznej) ustawienia tablic informacyjno – ostrzegawczych z podanymi zakazami i ograniczeniami, w charakterystycznych punktach terenu np. przecięcia się granic z drogami, rowami itp.
- 2. Zasięg terenu wewnętrznej i zewnętrznej strefy winien zostać naniesiony na miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy:

W strefie bezpośredniej:

- 1. Budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu.
- 2. Zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody.
- 3. Zamieszkiwania ludzi.
- 4. Przebywania osób nie związanych z pracą wodociągu
- 5. Wprowadzania i pobytu zwierząt.
- 6. Rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu.
- 7. Lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp.
- 8. Wjazdów pojazdów poza niezbędne do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody.

W strefie pośredniej ujęcia wody: – Zewnętrznej

- 1. Budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej.
- 2. Lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska.
- 3. Lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych.
- 4. Przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych.
- 5. Wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.
- 6. Rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy.
- 7. Zakładania nowych cmentarzy i grzebania zwierząt.
- 8. Budowy osiedli mieszkaniowych bez równoczesnej kanalizacji.
- 9. Lokalizacji przemysłowych ferm chowu zwierząt.
- 10. Lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp.

Na terenie strefy wewnętrznej obowiązują zakazy wymienione powyżej i dodatkowo:

- 1. Budowy nowych ujęć wód podziemnych.
- 2. Składowania lub gromadzenia śmieci i odpadów, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe.
- 3. Składowania obornika na nieuszczelnionym podłożu.
- 4. Urządzania pastwisk i pojenia zwierząt gospodarskich.
- 5. Budowy dróg publicznych.
- 6. Mycia pojazdów mechanicznych.

- 7. Lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt.
- 8. Budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych
- 9. Budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.
- 10. Zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw.
- 11. Stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.
- 12. Wydobywania kopalni.
- 13. Wykonywania odwodnień górniczych i budowlanych.
- 14. Wykonywanie robót melioracyjnych i wykopów ziemnych.

Poziomy wodonośne są częściowo izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych. Istnieje zatem ryzyko antropopresji. Poziomy wodonośne występujące w utworach kredy stanowią Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP. Ochrona GZWP wynika na tym obszarze z obowiązujących przepisów.

W czasie realizacji inwestycji należy się liczyć z naruszeniem powierzchniowego kompleksu warstw, co może ułatwić ewentualną infiltrację wód i zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Zachowanie szczególnej ostrożności w trakcie wykonywania prac budowlanych całkowicie wyeliminuje ewentualne zagrożenie zanieczyszczeniem wód i gruntu. Przy właściwie zaprojektowanych zabezpieczeniach (np. wykonaniu kanalizacji deszczowej w obrębie projektowanych inwestycji, inwestycji drogowych) zagrożenia bezpośrednie dla wód podziemnych poziomów użytkowych będą zminimalizowane.

Planowane inwestycje na etapie realizacji będą mogły mieć chwilowy negatywny wpływ na wody podziemne jedynie w przypadku zanieczyszczenia terenu lub wód w fazie realizacji przedsięwzięć. Docelowo jednak ich wpływ będzie pozytywny poprzez minimalizację zagrożenia wód i gruntów w związku z nieuregulowaną w części gminy gospodarką wodnościekową, której wynikiem są niekontrolowane zrzuty ścieków do gruntu i wody oraz przeciekanie z nieszczelnych szamb ponadto zmniejszony zostanie spływ obszarowy.

6. WPŁYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Podczas poszczególnych faz realizacji programu, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego związane może być z:

- prowadzeniem prac ziemno-budowlanych – powstawanie zapylenia typu mineralnego o składzie zbliżonym do naturalnego podłoża. Może występować emisja niezorganizowana, bardzo trudna do oszacowania ze względu na jej intensywność związaną głównie z warunkami pogodowymi (prędkość wiatru, nasłonecznienie, temperatura) i wilgotnością podłoża. Z uwagi na jej niską szkodliwość dla środowiska przyrodniczego można uznać ją za pomijalną.

- pracą ciężkiego sprzętu – zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z pracujących pojazdów; ruch pojazdów będzie występował okresowo

jak również będzie dotyczył tej części obszaru, na której prowadzone będą prace w danym momencie.

Przedsięwzięcie na etapie budowy przy prawidłowej organizacji robót budowlanych (np. organizacja ruchu pojazdów, zastosowanie barier, praca w porach dziennych) będzie oddziaływać na środowisko w ograniczonym zakresie. Zanieczyszczenia gazowe i pyłowe powstające w wyniku prowadzonych robót budowlanych będą ograniczone do terenu budowy. Również ze względu na etapowość wykonywanych prac budowlanych oraz zastosowanie nowoczesnego sprzętu i środków transportu wpływ na stan zarówno klimatu akustycznego jak i stanu powietrza atmosferycznego zostanie w znacznym stopniu ograniczony.

Zadania ujęte w programie mają na celu poprawę jakości powietrza na terenie gminy. Przedsięwzięcia w tym zakresie mają prowadzić do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację lub ograniczenie ilości wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych. Działania takie pozwolą na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska.

Podczas spalania biomasy dochodzi do obciążenia środowiska poprzez wytwarzane odpady, a także przez emisję do powietrza. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być słoma, zrębki, brykiet drewna, osady ściekowe. Oddziaływanie może wiązać się także z uciążliwościami związanymi z odpowiednim przygotowaniem paliwa, co wiąże się z powstaniem odpadów czy ścieków.

W przypadku plantacji energetycznych takich jak wierzba energetyczna (w oparciu o lokalne plantacje) mogą pojawić się zagrożenia takie jak: powstanie wielkoobszarowych monokultur, ograniczenie bioróżnorodności i wyjaławianie gleb, ponieważ uprawy takie są kilkuletnie. Jednak korzystną cechą wykorzystania biomasy jest fakt, że do celów bilansowych przyjmuje się, że jej spalanie nie powoduje emisji dwutlenku węgla (CO₂), ponieważ ilość tego gazu powstająca podczas spalania jest zbilansowana z poborem w procesie wzrostu rośliny. Ponadto wierzba może być uprawiana na terenach zalewowych co korzystnie wpływa na stosunki wodne.

Planowana modernizacja i budowa dróg lokalnych i ponadlokalnych zlokalizowanych na terenie gminy wpłynie na płynność ruchu pojazdów oraz zmniejszenie emisji do powietrza.

Można stwierdzić, że realizacja Aktualizacji Programu... nie wpłynie negatywnie na stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy.

7. WPŁYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY.

Planowane w analizowanym dokumencie działania będą miały negatywny wpływ na klimat akustyczny gminy jedynie na etapie prowadzenia robót budowlanych. W celu ograniczenia takiego stanu należy prowadzić roboty budowlane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Roboty powinny być prowadzone w porze dziennej z wykorzystaniem sprzętu o ograniczonej emisji hałasu.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000 MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Program Ochrony Środowiska gminy Wodzisław przewiduje podejmowanie działań, które będą wpływały na środowisko. Działania te między innymi zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, modernizacja dróg, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. Oddziaływania te będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie.

Celem Polityki ekologicznej państwa jest zmniejszenie zapotrzebowania na wodę i ograniczenie ładunków odprowadzanych do odbiorników zanieczyszczeń. W ramach działań w zakresie wód podziemnych zapisane są zadania, które mają doprowadzić do racjonalnego gospodarowania cennymi zasobami wód podziemnych.

Podniesienie efektywności ochrony wód podziemnych ma na celu odcięcie dopływu ścieków do rzek. Zadania polegające na rozbudowie sieci kanalizacyjnej przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Dzięki temu przedsięwzięciu znacznie poprawią się warunki życia mieszkańców.

W wyniku realizacji ustaleń Aktualizacji Planu... nie zaistnieją straty w obszarach chronionych położonych w granicach gminy i w jego sąsiedztwie, w tym zwłaszcza w sieci Natura 2000. Planowane zadania podniosą atrakcyjność gminy i komfort mieszkańców.

Wpływ na powietrze będzie chwilowy występujący w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze objętym inwestycją. W fazie realizacji planu ze względu na dużą amplitudę natężeniu hałasu zaleca się prowadzenie prac budowlanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej tylko w porze dnia (od 6:00 do godziny 22:00) oraz optymalizację czasu pracy w celu ograniczenia ilości przejazdów samochodów i maszyn.

Zapobieganie i zmniejszenie szkodliwych oddziaływań inwestycji można teoretycznie osiągnąć przez:

na etapie budowy

- maksymalne ograniczenie rozmiarów placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery;
- zabezpieczenie gruntu i wód w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu zmechanizowanego;

- *wywożenie urobku z wykopów pod fundamenty oraz transport materiałów budowlanych i elementów konstrukcyjnych elektrowni poza godzinami nocnymi (22–6);*
- *przewodzenie prac budowlanych poza godzinami nocnymi (22 – 6);*
- *przywrócenie stanu środowiska terenów przekształconych w trakcie prac budowlanych do pierwotnego stanu, w tym zabezpieczenie wierzchniej warstwy gleby z wykopów budowlanych i po zakończeniu budowy wykorzystanie jej do rekultywacji terenu,*
- *zagospodarowanie lub unieszkodliwianie odpadów powstałych podczas robót zgodnie z obowiązującymi przepisami,*

Prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo powinny wpłynąć korzystnie na stan środowiska. Jakiegokolwiek działania powodujące degradację środowiska na obszarach objętych programem stoją w sprzeczności z celami gminnego programu ochrony środowiska.

VIII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W GMINNYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W związku z tym, iż planowane działania posłużą do realizacji celów przy niewielkich chwilowych negatywnych oddziaływaniach na środowisko a nie znaleziono rozwiązań alternatywnych powodujących mniejsza presję środowiskową nie zakłada się rozwiązań alternatywnych.

IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROGRAMU

Cele ochrony środowiska określają przede wszystkim Polityka ekologiczna państwa, ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz dokumenty ustanowione na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym tj. Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór, Strategia Rozwoju Kraju i inne związane dokumenty regionalne. Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską jest VI Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór”. Wyznacza on ramy strategicznej polityki wspólnotowej na okres 10 lat.

W założeniu VI Program Działań określa priorytetowe pola działań w dziedzinie ochrony środowiska, co pozwoli na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całego globu, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Powyższe pola działań ujęto w ramy kilku strategii tematycznych: m.in. dot. ochrony gleby, ochrony i zachowania środowiska morskiego, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, środowiska miejskiego, zarządzania zasobami naturalnymi, utylizacji odpadów. Do głównych priorytetów w okresie funkcjonowania programu zaliczono następujące zagadnienia:

- zmiana klimatu,*
- przyroda i różnicowanie biologiczne,*
- środowisko naturalne, zdrowie i jakość życia,*
- zasoby naturalne i odpady.*

Cele Programu wyznaczono w oparciu o założenie rozdzielania nacisków między ochroną środowiska a wzrostem gospodarczym. Chodzi m.in.: o zasadę „zanieczyszczający płaci”, zasadę ostrożności, działania zapobiegawcze oraz zasadę usuwania zanieczyszczenia u źródła.

Głównym celem polityki ekologicznej państwa, ustanowionym w krajowych dokumentach programowych jest „zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego w XXI w. oraz stworzenie podstaw dla opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kraju”.

Zasadą, stanowiącą nadrzędne kryterium rozwiązań strategicznych na wszystkich szczeblach zarządzania powinna być konstytucyjna zasada zrównoważonego rozwoju.

Zakłada ona takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich, zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. W praktyce oznacza to równorzędne traktowanie racji ekologicznych, społecznych i gospodarczych oraz powoduje konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką sektorową w pozostałych dziedzinach gospodarki.

Priorytetowe cele zapisane w Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 to: poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej, rozwój obszarów wiejskich oraz rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej: wyrównywanie szans rozwojowych obszarów problemowych; poprzez: wspieranie szeroko rozumianej infrastruktury turystycznej czy zasobów kultury, wspieranie sieci osadniczej i miejskiej, wzmacnianie procesu odbudowy gospodarczego potencjału małych miast i miasteczek, opartego na endogenicznych walorach tych ośrodków.

Dokumentami określającymi uwarunkowania w skali regionalnej są:

- · Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020
- · Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego z roku 2002
- · Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do 2019 r.
- · Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2012-2018
- · Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007– 2013
- · Strategia rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2006-2014
- · Program Małej Retencji Województwa Świętokrzyskiego
- · Powiatowy Program Ochrony Środowiska.

Celem głównym zawartym w powyższych dokumentach jest poprawa warunków życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego. Wskazują one na konieczność zachowania dziedzictwa kulturowego i aktywnej ochrony zabytków, modernizacji i rozbudowy infrastruktury, stwarzania coraz lepszych warunków rozwoju przedsiębiorczości.

W projekcie Aktualizacji Programu... zostały uwzględnione wszystkie istotne cele ustanowione w powyżej przytoczonych dokumentach.

X.PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Monitoring wdrażania Aktualizacji Programu... oznacza, że regularnie oceniane i analizowane będą:

- stopień wykonania działań
- stopień realizacji przyjętych celów
- rozbieżność pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem
- przyczyny tych rozbieżności.

Bezpośrednią odpowiedzialność za wdrażanie programu ponosi Wójt i działający z jego upoważnienia pracownicy wydziałów oraz jednostek organizacyjnych gminy Wodzisław. Wójt będzie przedkładał Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Programu co 2 lata. Program powinien być aktualizowany co 4 lata.

Przykładowe wskaźniki monitoringu :

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I OCHRONA PRZYRODY:

- Liczba inwestycji proekologicznych na terenach cennych przyrodniczo,
- - Ilość kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przyrody, Ilość obiektów poddanych ochronie,
- - Powierzchnia gruntów zalesionych w poszczególnych latach,
- - Wskaźnik lesistości,
- - Powierzchnia zadrzewień i zakrzewień,
- - Liczba pożarów i zniszczeń/uszkodzeń elementów środowiska,
- POWIETRZE ATMOSFERYCZNE:
- - Liczba kotłowni ekologicznych, liczba zmodernizowanych kotłowni,
- - Tempo zmniejszania się udziału gospodarstw korzystających z palenisk węglowych,
- - Liczba gospodarstw (mieszkańców) stosujących urządzenia lub systemy energooszczędne,
- - Liczba obiektów, gospodarstw (mieszkańców) wykorzystujących energię słoneczną, energię ciepłą powstającą przy wykorzystaniu pomp ciepłych

ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA:

- - Jakość wody do picia,
- - Jakość wód podziemnych i powierzchniowych,
- - Procent zwodociągowania gminy,
- - Długość sieci kanalizacyjnej, ilość gospodarstw przyłączonych do kanalizacji,
- - Liczba źródeł punktowych odprowadzania ścieków,
- - Liczba wydanych pozwoleń wodnoprawnych,
- - Jakość wody w kąpieliskach.

OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB:

- - Udział powierzchni terenów o glebach przydatnych do produkcji zdrowej żywności,
- - Dostępność informacji o jakości gleb na terenie gminy i stopień znajomości tej kwestii wśród rolników,
- - Powierzchnia terenów poddanych pracom rekultywacyjnym.

HAŁAS I WIBRACJE:

- - Liczba ludności poddana ponadnormatywnemu lub uciążliwemu oddziaływaniu hałasu,
- - Tempo redukcji oddziaływania hałasu na mieszkańców.

PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE:

- - Ilość instalacji emitujących pola elektromagnetyczne o znaczących parametrach.

POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE I DROGOWE:

- - Liczba awarii o charakterze środowiskowym.

EDUKACJA EKOLOGICZNA:

- - Liczba i nakład publikacji promujących walory przyrodnicze gminy oraz dotyczących ochrony środowiska,
- - Długość szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych. Ilość ścieżek dydaktycznych,
- - Liczba zorganizowanych szkoleń i programów edukacyjnych i ich uczestników
- - Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z ochroną środowiska,
- - Liczba działań wspólnych z organizacjami ekologicznymi,
- - Liczba osób korzystających z danych o środowisku i jego ochronie,
- - Liczba bezrobotnych zatrudnionych przy pracach na rzecz środowiska,
- - Stopień akceptacji społecznej przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska,
- - Liczba rolników, którzy prowadzą gospodarstwa eko- i agroturystyczne lub inne o preferencjach ekologicznych,
- - Liczba podmiotów legitymujących się wyróżnieniami lub formalnymi standardami ekologicznymi,

XI. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń Aktualizacji Programu ...

XII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Sporządzenie „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021” są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Ustawa w art. 46 ust. 2, nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planów i programów. Dokument jest jednym z elementów Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław na lata 2013 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018 – 2021.

Głównym celem prognozy jest określenie przewidywanych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zadań przewidywanych w Programie. W projekcie Programu analizowano obecny stan środowiska naturalnego na terenie gminy. Zaproponowano cele i działania, zmierzające do poprawy stanu aktualnego oraz metody monitoringu Programu.

Głównym celem Aktualizacji programu jest „Osiągnięcie trwałego rozwoju gminy, poprawa bezpieczeństwa ekologicznego jej mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności Gminy wynikające z poprawy stanu środowiska przyrodniczego”.

Program ochrony środowiska jest dokumentem mającym na celu przeciwdziałanie degradacji środowiska poprzez wskazanie słabych stron poszczególnych jego elementów i wskazanie rozwiązań służących do poprawy środowiska naturalnego a co za tym idzie podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy.

Jako zadania najistotniejsze na terenie gminy Wodzisław przyjęto następujące zagadnienia:

- ochrona jakości wód podziemnych na obszarze gminy,
- eksploatację zbiorników wód podziemnych w sposób minimalizujący naruszenie naturalnego pola hydrodynamicznego
- zabezpieczenie dostaw wody dla Gminy,
- modernizacja i rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji i wodociągów,
- regulacja stosunków wodnych,
- termomodernizacja Gminy,

- poprawa stanu gospodarki odpadami poprzez kontynuowanie nowoczesnego, kompleksowego systemu,
- osiągnięcie wymaganych standardów dla jakości powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację gminy,
- edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w celu podniesienia ich świadomości ekologicznej,
- ochrona krajobrazu i dziedzictwa kulturowego będących atutami gminy.

Każda inwestycja planowana do realizacji na terenie gminy będzie miała wpływ na warunki życia jej mieszkańców. Skutki tych działań mają często oddziaływanie negatywne na środowisko mimo iż są ekonomicznie uzasadnione.

Planowane zadania będą wpływały bezpośrednio lub pośrednio na:

- powietrze atmosferyczne
- klimat akustyczny
- gleby
- roślinność i zwierzęta
- wartości przyrodniczo – krajobrazowe i kulturowe
- wody powierzchniowe i podziemne
- ludzi.

Najbardziej zauważalny będzie negatywny wpływ na poszczególne elementy środowiska na etapie realizacji planowanych inwestycji, jednak w perspektywie wpłynie on na polepszenie jakości życia mieszkańców i ochronę środowiska przyrodniczego gminy.

Realizacja założeń programu ochrony środowiska ma na celu poprawę istniejącego stanu środowiska w zakresie związanym z ochroną przyrody, eksploatacją surowców mineralnych, gospodarką wodno-ściekową, gospodarką leśną i ochroną powietrza.

Każda inwestycja prowadzona w związku z budową jak również późniejszą eksploatacją zostanie dokładnie przeanalizowana i określona na etapie uzyskania decyzji środowiskowych.

W wyniku realizacji ustaleń POŚ nie zaistnieją straty w obszarach chronionych położonych w granicach gminy i w jego sąsiedztwie, w tym zwłaszcza w sieci Natura 2000. Planowane działania powinny przyczynić się do podniesienia atrakcyjności ekologicznej i turystycznej gminy a co za tym idzie do jej rozwoju.